

Preventie- en Handhavingsplan Alcohol

Periode 2017 t/m 2020

Preventie- en Handhavingsplan Alcohol

10 juli 2017

Werkgroepleden

Korina van Belzen	-	gemeente Middelburg
Wout van Brouwershaven	-	gemeente Schouwen-Duiveland
Rianne Roth	-	gemeente Terneuzen
Marcel Schouw	-	gemeente Vlissingen
Richard Schriemer	-	gemeente Sluis
Mischa Laeven	-	coördinator “Laat ze niet (ver)zuipen!”

Inhoudsopgave:

Samenvatting	5
Inleiding.....	6
1. Probleemanalyse	7
2. Beleidsfocus	9
2.1 Uitgangspunten en onderbouwing van beleid.....	9
2.2 Integrale benadering	9
2.3 Terugblik	10
2.3.2. Resultaten	10
2.3.3 Conclusies.....	12
3. Doelgroepen	13
4. Doelstellingen	14
4.1 Inhoudelijke doelstellingen	14
4.2 Monitoring	16
4.3 Procesdoelstellingen	16
5. Risicoanalyse en interventiestrategie.....	17
5.1 Gegevens uit onderzoek.....	17
5.2 Gegevens van informanten	17
5.3 Interventiestrategie	18
6. Handhavingsactiviteiten	21
6.1 Toezicht	22
6.2 Interventiestrategie bepalen	25
6.3 Handhavingsmethoden	26
6.4 Effectmeting en evaluatie	30
7. Regelgevende activiteiten	31
8. Educatieve/communicatieve activiteiten	32
8.1 Alcoholverstrekkers	32
8.2 Onderwijs	33
8.3 Ouders en de thuissituatie	34
8.4 Sportverenigen	35
8.5 Publiekscommunicatie	35
8.6 Jongeren	35
8.7 Effectmeting en evaluatie	36
9. Uitvoering	37
9.1 Samenwerking met externe partners.....	37
9.2 Financiën.....	37
Literatuurlijst	38
Bijlage: 1. Sanctiestrategie	
2. Risicoanalysetabel	
3. Beleidsregel ontheffing art. 4 lid 4 en art. 35	
4. Overzicht activiteiten 2010-2013 LZNVZ	

Samenvatting

Het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol (PHA) focust zich op het gemeentelijk terrein waar educatieve maatregelen en handhaving van de Drank- en Horecawet (DHW) elkaar versterken. Onderliggend format is gebaseerd op een integrale benadering, steunend op de volgende vijf pijlers:

Inrichting van een alcoholvrije omgeving;

Door regelgeving en handhaving beperken van de beschikbaarheid van alcohol;

Inzet op voorlichting en educatie om het draagvlak voor het beleid te versterken;

Vroegtijdige signalering;

Advies en ondersteuning bij concrete incidenten onder jongeren door alcoholgebruik

In Zeeland hebben we de Zeeuwse Jeugd en Alcohol campagne 'Laat ze niet (ver)zuipen!'.

Op basis van eerder opgedane ervaringen en 'best practices' uit het land is er in het plan van aanpak van deze campagne een overzicht gemaakt van educatieve maatregelen. Gemeente X staat niet toe dat de jeugd uit X haar toekomst verspilt en combineert een inzet van educatieve maatregelen met controle op de DHW door inzet van mysterytoezichthouders met mysteryshoppers als handhavingsmethode [vrij te kiezen uit paragraaf 6.3].

Inleiding

Alle 13 Zeeuwse gemeenten, de GGD Zeeland, Indigo, Politie Zeeland-West-Brabant en andere partijen werken sinds 2010 samen onder de vlag 'Laat ze niet verzuipen!' (LZNVZ) met als doel het alcoholgebruik onder jongeren te voorkomen. De aanpak kenmerkt zich door een integrale benadering.

Gemeenten zijn sinds 2014 de belangrijkste uitvoerder van de Drank- en Horecawet (DHW) geworden. Zowel op juridisch-, handhavings-, en educatief vlak is de gemeente de regisseur van het Nederlandse alcoholbeleid. Het verplicht, door de gemeenteraad vast te stellen, Preventie- en Handhavingsplan Alcohol (nader te noemen PHA) is in feite de wettelijke bekrachtiging van dit gegeven. Dit plan moet iedere vier jaar opnieuw worden vastgesteld.

De DHW kent meerdere belangen zoals economische, openbare orde en veiligheid en volksgezondheid. Het laatstgenoemde belang is met name ook gericht op de bescherming van onze jeugd en jongvolwassenen tegen de schadelijke effecten die alcohol kan hebben.

Als basis voor dit plan is het landelijke PHA format 3.0 van het Trimbos-instituut gebruikt. De Zeeuwse invulling hiervan is tot stand gekomen met een Zeeuwse afvaardiging van gemeenteambtenaren vanuit zowel de veiligheid, handhaving en welzijn.

Het PHA focust zich op het gemeentelijke terrein waar alcoholpreventie en handhaving van de DHW samenkomen en elkaar kunnen versterken. Het is geen samenvoeging van het gehele preventie- en handhavingsbeleid voor alcohol binnen de gemeente. Hoewel is getracht het plan zo concreet mogelijk te maken is het geen uitvoeringsplan. Noem het een geoperationaliseerd beleidsplan. Voor zowel het preventie als het handhavingsdeel zullen bepaalde zaken nog verder moeten worden vertaald naar de praktijk en de lokale situatie. Elke vier jaar zal het plan worden geüpdatet parallel aan de cyclus van de nota volksgezondheid.

1. Probleemanalyse

Alcoholgebruik

Alcohol is het meest gebruikte genotmiddel in ons land. Het gebruik is sociaal en economisch diep in onze samenleving geworteld. Ruim 80% van de volwassen Nederlanders drinkt alcohol. Een derde van de Nederlanders van 18 jaar of ouder voldeed in 2015 niet aan de nieuwe norm van de Gezondheidsraad om geen dan wel maximaal 1 glas alcohol per dag te drinken¹. Ook onder jongeren wordt er verontrustend veel gedronken. Mede door de landelijke aandacht maar ook door de vele regionale campagnes is het alcoholgebruik onder Nederlandse scholieren van 12 t/m 16 jaar de afgelopen jaren wel spectaculair gedaald. Dit geldt ook voor de Zeeuwse situatie. Uit de resultaten van de Jeugdmonitor blijkt dat 72% van de 14/15 jarige ondervraagden wel eens alcohol heeft gedronken. De helft hiervan heeft het dan over één heel glas of meer. De andere helft over 'een paar slokjes'. Een jongere die vaker dan 20 keer alcohol genuttigd heeft, komt voor onder een vijfde van de ondervraagde jongeren².

De gemiddelde leeftijd waarop Nederlandse scholieren gaan drinken was in 2003 12 jaar en in 2015 13,2 jaar³. In Zeeland is die startleeftijd ook verhoogd, deze lag in 2016 op 15,1 jaar⁴.

Schadelijke gevolgen

Alcohol is een potentieel giftige stof met schadelijke gevolgen. Alcohol heeft een schadelijk effect op de ontwikkeling van de hersenen. Juist als de hersenen in ontwikkeling zijn, zijn ze erg kwetsbaar voor alcohol. Vooral het drinken van veel alcohol in korte tijd (het zogenaamde 'bingedrinken') is slecht voor het brein. Pubers met alcoholproblemen scoren lager dan andere jongeren op taalvaardigheid, intelligentie, aandacht en ruimtelijk inzicht. Hiernaast is door het gebruik van alcohol eerder sprake van seksueel risicovol gedrag. Bovendien is de kans om op latere leeftijd problemen te krijgen met alcohol ook groter naarmate men in de puberjaren veel drinkt⁵.

Alcohol brengt niet alleen veel schade toe aan de gezondheid van de drinkers maar ook aan de maatschappij. Alcohol is een niet te onderschatten aanjager van geweld en overlast, met name in het uitgaansleven. Tevens vergroot het de kans op verkeersongevallen en letselschade. Jongeren die frequent alcohol gebruiken, lopen een verhoogd risico om crimineel gedrag te vertonen⁶.

Meer dan de helft van de drinkende jongeren drinkt in thuissituatie

Uit het onderzoek van Youngworks in opdracht van het ministerie van VWS blijkt dat het grootste deel van de drinkende jongeren (13-23 jaar) bij vrienden thuis drinkt (66%). Daarnaast geeft 60% van de jongeren aan ook thuis bij hun ouders de alcoholische dranken te nuttigen. Met name de jongste jongeren (13-17 jaar) drinkt thuis bij hun ouders⁷.

Attitude ouders NIX18 afspraak

Ondanks het feit dat de meeste jongeren thuis drinken, is de attitude ten aanzien van de nix18 norm onder ouders/verzorgers wel positief verbeterd. Ten tijde van de nix18 campagne zijn steeds meer ouders het normaal gaan vinden dat jongeren niet drinken (en roken) voor hun 18^e. Echter, we zijn er nog lang niet. Zo vindt slechts 56% van de ondervraagde ouders

¹ Van Laar (2016)

² Jeugdmonitor Zeeland (2015)

³ Van Dorsselaer (2016)

⁴ Ter Voert (2016)

⁵ Van Dorsselaer (2016)

⁶ Hasselt (2010)

⁷ Youngworks (2016)

dat jongeren onder de 18 jaar geen alcohol mogen drinken⁸. Ter indicatie: uit het Zeeuwse draagvlakonderzoek (2016) blijkt dat acht op de tien ouders (81%) het (een beetje) eens is met de stelling 'jongeren onder de 18 jaar zouden helemaal geen alcohol mogen drinken'⁹.

Kosten alcoholproblematiek

De kosten ten gevolge van alcoholproblematiek zijn vele malen hoger dan de middelen die nodig zijn voor preventie. De kosten liggen per jaar rond de 8,1 miljard euro. Dagelijks worden we geconfronteerd met alcohol schade. Denk aan verkeersongelukken, productiviteitsverlies, vroegtijdig overlijden aan ziekten die verband houden met alcoholgebruik, zorgkosten, kosten voor inzet politie en justitie door alcoholgebruik, etc. De baten (consumentengeluksgevoel, accijnzen, producenten-surplus) liggen per jaar rond de 5,5 miljard euro. De netto kostenpost bedraagt 2,6 miljard euro per jaar¹⁰.

⁸ Ter Voert (2016)

⁹ Ter Voert (2016)

¹⁰ De Wit et al (2016)

2. Beleidsfocus

2.1 Uitgangspunten en onderbouwing van beleid

Gedragverandering van iets wat zo is geworteld in onze cultuur kost tijd en energie en vergt een gedegen, effectieve aanpak, gebaseerd op een integrale beleidsvisie. Er is immers sprake van een preventie- én handhavingsplan. Dat impliceert dat meerdere afdelingen binnen de gemeenten - en dus ook meerdere typen maatregelen – worden ingezet bij de aanpak van de alcoholproblematiek. Hiernaast hebben de Zeeuwse gemeenten ook bepaalde eisen gesteld. Bij elkaar komen we tot een aanpak welke wordt gekenmerkt door de elementen die in onderstaande paragrafen worden beschreven.

2.2 Integrale benadering

Een integrale aanpak houdt in dat er wordt ingespeeld op de verschillende factoren die het alcoholgebruik beïnvloeden. Automatisch komen we dan terecht bij verschillende doelgroepen. Het alcoholbeleid richt zich immers niet alleen meer op de individuele jongeren maar ook op hun omgeving. Denk aan: sluitingstijden in de horeca, schenkbeleid van sportverenigingen, handhaving op straat, leeftijdscontroles in de horeca en supermarkten, voorlichting aan ouders, docenten, voetbaltrainers, etc. Voorheen hadden we het over een integrale aanpak gericht op handhaving, regelgeving en educatie (3 pijlers). Onderzoek onder succesvolle alcoholmatigingsprojecten¹¹ en het onlangs uitgekomen Alcoholmanifest (2016) laten zien dat er meer inzet nodig is; een succesvolle integrale aanpak steunt op de volgende 5 pijlers:

Pijler 1 Inrichting van de omgeving

Het doel van deze pijler is het tegengaan van aanmoediging om te drinken. Tal van studies hebben aangetoond dat het drinkgedrag van jongeren wordt gestimuleerd door goedkope alcohol en alcoholreclame via radio, tv en internet en via sponsoring van sport- en culturele evenementen. Gemeenten kunnen niet zoveel veranderen aan de reclame via televisie maar wel bijvoorbeeld aan reclame op gemeentelijke reclamedragers, zoals bushokjes. Of 'happy hours' en supermarktstunts verbieden.

Pijler 2 regelgeving en handhaving

Het doel van deze pijler is het beperken van de beschikbaarheid van alcohol. Hoe makkelijker alcohol beschikbaar is, hoe meer er geconsumeerd wordt en hoe omvangrijker de schadelijke gevolgen. Maatregelen ten aanzien van omgevingsfactoren, zoals de beschikbaarheid van alcohol beperken, zijn het meest effectief¹². Helaas is het nog steeds zo dat jongeren aan drank kunnen komen als ze dat willen. Het is ook in Zeeland nog relatief gemakkelijk; slechts iets minder dan de helft van de verkooppunten (54 %) geeft alcoholhoudende drank mee aan jongeren die er niet ouder uitzien dan 18 jaar zonder naar het ID te vragen¹³. Een voorbeeld van een interventie gericht op deze pijler is: inzetten op een optimale handhaving zodat er niet geschonken wordt aan jongeren onder de 18 jaar.

Pijler 3 Voorlichting en educatie

Inzet van publieke bewustwordingscampagnes om het draagvlak voor het beleid te versterken en de norm met betrekking tot alcoholgebruik positief te beïnvloeden zijn heel belangrijk. De nix18 norm zal de geldende norm moeten worden en dat behoeft voorlopig

¹¹ RIVM (2013)

¹² Babor (2010)

¹³ Boomgaard (2016)

blijvende aandacht. Kennisverhoging en opvoedgedrag verbeteren door regel- en normstelling zal alleen werken als het algemene publiek via allerlei invalswegen elke keer maar weer dezelfde boodschap krijgt voorgeschoteld. Dit kun je bijvoorbeeld doen door een Zeeuwse publiekscampagne maar ook in kleinere settings: voorlichting aan ouders en aan jongeren zelf.

Pijler 4 Signalering

Door vroegtijdig te signaleren kun je in een eerder stadium ingrijpen zodat problemen bij kwetsbare jongeren voorkomen kunnen worden of minder ernstig zullen uitpakken. Bijvoorbeeld: mentoren in het VO trainen om dreigende alcoholproblematiek bij jongeren vroegtijdig te herkennen.

Pijler 5 advies en ondersteuning

Het doel van deze pijler is het mogelijk te maken effectief in te grijpen bij concrete incidenten onder jongeren door alcoholgebruik. Bijvoorbeeld: een nazorgprogramma in samenwerking met het ziekenhuis voor jongeren die zijn opgenomen met een alcoholintoxicatie maar bijvoorbeeld ook afspraken maken met de politie indien jongeren laveloos langs de kant van de weg worden aangetroffen.

2.3 Terugblik

2.3.1. Evaluatie ZB

Sinds 2010 zijn we in Zeeland bezig met de integrale, gezamenlijke aanpak om het alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen. Er zijn goede resultaten geboekt. Niet alleen op het bereiken van enkele doelstellingen maar ook op andere gebieden. Denk aan de samenwerking in Zeeland tussen gemeenten onderling maar ook met GGD, Indigo Preventie, Politie en andere partners. Men weet elkaar snel te vinden, werkt makkelijk samen en maakt gebruik van elkaars kennis en kunde. Ook de alcoholpoli en het bijbehorende nazorgtraject en de relaties met de landelijke instellingen zijn ontwikkelingen die voort zijn gekomen uit LZNVZ. Echter, op sommige punten is er ook minder vooruitgang geboekt dan gehoopt. Dit laat des te meer zien dat het tijd kost om een zo in de cultuur verweven gewoonte te veranderen. In 2016 is een tweetal SWOT¹⁴ analyses uitgevoerd met betrokkenen vanuit de samenwerkingspartners. De conclusie van de beide analyses is dat LZNVZ een sterk beeld naar buiten geeft maar dat er wel een soort moeheid is opgetreden bij een aantal betrokken ambtenaren van gemeenten en mogelijk ook ouders. Het zou goed zijn als er op lokaal niveau meer geld is om ook daadwerkelijk dingen te kunnen doen binnen de eigen gemeente. Ook borging is een belangrijk gespreksonderwerp geweest in deze sessies. Borging binnen de gemeenten zelf door bijv. een jaarplan plus uitvoeringsbudget maar ook borging van de coördinatiefunctie en inbedden en aansluiten bij bestaande structuren. De overall conclusie van het ZB| Planbureau is dat het wenselijk was om door te gaan op dezelfde integrale manier en tegelijkertijd te werken aan de borging.

2.3.2. Resultaten

Om effecten van de aanpak inzichtelijk te kunnen maken heeft de GGD Zeeland in opdracht van LZNVZ in 2016 het draagvlakonderzoek onder Zeeuwse jongeren en hun ouders, wat ook in 2013 en 2011 uitgevoerd is, herhaald. Hieronder worden de doelstellingen van de periode 2014-2016 beschreven en naast dit draagvlakonderzoek gelegd. De doelstellingen reikten echter verder dan het draagvlakonderzoek. Daarom is ook de Jeugdmonitor Zeeland (2015) en het Nalevingsonderzoek verkoop alcohol (2016) gebruikt om de resultaten van de jeugd en alcohol aanpak inzichtelijk te maken. Hieronder worden per doelstellingen de resultaten beschreven en worden er gelijk ook conclusies getrokken.

De inhoudelijke doelstellingen van 2014-2016

¹⁴ SWOT: strengths (sterkten), weaknesses (zwaktes), opportuniteiten (kansen) en threads (bedreigingen)

1. Het percentage Zeeuwse jongeren onder de 18 jaar dat alcohol gebruikt zal aantoonbaar afnemen van 51% naar 41% of minder.

Deze percentages kwamen uit de Jeugdmonitor Gezondheid 2010 (12 t/m 18 jarigen). Deze monitor is na 2010 niet meer herhaald. Daarom kan deze doelstelling niet getoetst worden. Wel laten de cijfers hieronder, afkomstig uit ander Zeeuws onderzoek (het Draagvlakonderzoek en de Jeugdmonitor Zeeland), zien dat het drankgebruik onder de jongeren de laatste jaren is afgenomen:

2013 draagvlakonderzoek uitkomsten:

* 12-15 jarigen: 45% heeft wel eens (iets met) alcohol gedronken

* 16-17 jarigen: 96% heeft wel eens (iets met) alcohol gedronken

2016 draagvlakonderzoek uitkomsten:

* 12-15 jarigen: 43% heeft wel eens (iets met) alcohol gedronken (incl. een slokje)

* 16-17 jarigen: 83% heeft wel eens (iets met) alcohol gedronken (incl. een slokje)

Ook de Jeugdmonitor Zeeland van ZB| Planbureau (onder 14-15 jarigen) laat een dalende trend zien: in 2015 had 72% wel eens alcohol gedronken (in 2011 was dit 65%, in 2007 80% en in 2004 79%).

Figuur 1 Jeugdmonitor Zeeland

Conclusie: deze doelstelling is wetenschappelijk gezien niet te toetsen omdat de Jeugdmonitor Gezondheid uit 2010 niet herhaald is. Andere Zeeuwse onderzoeken waar alcoholgebruik onder jongeren onderzocht is, laten wel een dalende trend zien in het alcoholgebruik onder jongeren.

2. De gemiddelde startleeftijd waarop Zeeuwse jongeren beginnen met het drinken van alcohol stijgt van 13,9 jaar naar tenminste 18 jaar.

Uit het draagvlakonderzoek blijkt dat de gemiddelde startleeftijd waarop Zeeuwse 16 en 17-jarigen voor het eerst een glas alcohol dronken in 2016 ligt op 15,1 jaar. In 2011 was dit 14,5 jaar. In vergelijking met 2011 is de startleeftijd in 2016 significant toegenomen. In 2016 drinken 16- en 17-jarige jongeren hun eerste glas alcohol ruim zeven maanden later dan 16- en 17-jarigen deden in 2011.

Conclusie: hoewel de gemiddelde startleeftijd in Zeeland is verhoogd, is deze doelstelling niet behaald.

3. Terugdringen 'bingedrinking' van 25% naar 20% of minder.

De percentages die voor deze doelstelling gebruikt zijn, komen uit de Gezondheidsmonitor 2010 van de GGD Zeeland. Dit onderzoek is niet meer herhaald. Wel laat de Jeugdmonitor van ZB| Planbureau zien dat er een dalende trend is wat 'bingedrinking' betreft: minder dan één op drie (31%) Zeeuwse scholieren van 14 en 15 jaar drinkt vijf of meer alcoholische

drankjes bij één gelegenheid. Dit is flink minder dan in 2007 (44%) en iets minder dan in 2011 (34%). Ook blijkt uit het draagvlakonderzoek van LZNVZ dat de kennis t.a.v. de schadelijke gevolgen van 'bingedrinken' onder de doelgroep hoog is. 'Bingedrinken' wordt door bijna alle jongeren als schadelijk gezien (door 97 % van de 12 tot en met 15 jarigen en 98% van de 16 en 17 jarigen).

Conclusie: deze doelstelling is wetenschappelijk gezien niet te toetsen omdat het onderzoek wat gebruikt is bij het maken van de doelstelling niet meer herhaald is. Wel laat de Jeugdmonitor van ZB| Planbureau zien dat het 'bingedrinken' in Zeeland is afgenomen.

4. Toename van het draagvlak onder ouders/opvoeders voor de norm geen alcohol onder de 18 jaar van 76% naar 85%.

Uit het draagvlakonderzoek 2016 blijkt dat 89% van de ouders vindt dat jongeren op te jonge leeftijd alcohol drinken. Acht op de tien (81%) is het (een beetje) eens met de stelling 'jongeren onder de 18 jaar zouden helemaal geen alcohol mogen drinken'. Bijna alle ouders (96%) geven daarnaast aan dat bingedrinken altijd schadelijk is voor jongeren onder de 18 jaar en 3% vindt dit een beetje schadelijk. In 2013, toen de wettelijke alcoholgrens nog op 16 jaar lag, gaf 80% van de ouders aan dat bingedrinken onder de 16 jaar altijd schadelijk is.

Conclusie: Het is niet mogelijk om beide draagvlakonderzoek op dit punt te vergelijken aangezien de wettelijk toegestane leeftijd voor het drinken van alcohol in 2014 gestegen is naar 18 jaar. In het eerste onderzoek is de vraagstelling gebaseerd op 16 jaar en in het laatste onderzoek op 18 jaar. Ondanks de verschillende leeftijden, is het percentage ouders dat bingedrinken altijd schadelijk vindt, gestegen.

5. Een verbetering van de naleving onder de verstrekkers van alcohol.

In het Nalevingsonderzoek verkoop alcohol uit 2016 zien we ten opzichte van 2014 een stijging van de naleving onder commerciële horeca, slijterijen en supermarkten. Bijna de helft (47%) van de commerciële horeca leeft de regels voor de verkoop van alcohol na. In 2014 was dit nog 36%. Slijterijen en supermarkten scoren gemiddeld het best respectievelijk 73% en 72% nalevers in 2016. In 2014 scoorden slijterijen nog 64% (in 2011 47%) en supermarkten 63% (in 2011 35%).

De naleving bij de paracommercie is echter gedaald ten opzichte van 2014. In 2014 scoorden zij 69%, nu hebben zij gezamenlijk een nalevingspercentage van 51%. Het betreft hier cijfers op Zeeuwse schaal. De resultaten van de individuele gemeenten verschillen op een aantal punten nogal van elkaar. Zo is er in de ene gemeente meer aandacht nodig voor alcoholverstrekking in de commerciële horeca, terwijl in de andere gemeente juist meer aandacht nodig is voor het schenken aan jongeren in sportkantine.

Conclusie: Er is een stijging waargenomen bij de belangrijkste partij, de commerciële horeca (van 36% naar 47%) maar ook bij de slijterijen en supermarkten. Alleen de paracommercie is gedaald. Overall is het naleefpercentage hierdoor slechts met 1% toegenomen.

2. 3.3 Conclusies

Bij de bepaling van de doelstellingen zijn de ambities hoog gelegd. Desondanks tonen de resultaten aan dat door de gezamenlijke inspanning van de betrokken partijen er wel degelijk succes geboekt is. Niet alle doelstellingen zijn behaald zoals beschreven. Toch is de startleeftijd gestegen, is het bingedrinken afgenomen en is het draagvlak voor de norm NIX18 groot. Ook is het naleefpercentage gestegen, met name bij de commerciële horeca, als belangrijkste setting. Deze resultaten zijn een stimulans om door te gaan.

3. Doelgroepen

De doelgroepen worden in de komende periode uitgebreid. In de eerste jaren van LZNVZ ging het met name om de jongeren tot 23 jaar. In de praktijk waren de interventies echter vooral gericht om jongeren tot 18 jaar niet te laten drinken. Al een aantal jaren echter wordt ons er door de landelijke organisaties gericht op alcoholontmoedigingsbeleid op gewezen vooral óók aandacht te besteden aan jongeren tussen de 18 en 24 jaar. De hersenen groeien immers tot en met het 24^e levensjaar en ook deze jongvolwassenen staan dus bloot aan hersenschade en alle andere problematiek door het gebruik van alcohol.

Hiernaast is er een subsidie aanvraag van € 300.000 gehonoreerd door Fonds Nuts Ohra gericht op alcoholpreventie binnen gezinnen met een lage Sociaal Economische Status (SES). Het project is aangevraagd door LZNVZ en zal worden uitgevoerd door Indigo Preventie en de GGD en kent een looptijd van 2,5 jaar (vanaf 1 mei 2017). De gezinnen worden geworven via drie verschillende kanalen: de voedselbanken, de sociale dienst en de sociale werkplaats. Uitgangspunt van het project is eerst de onderliggende problematiek aan te pakken met behulp van een coach. Hierdoor ontstaat er ruimte om het alcoholprobleem aan te pakken. De lage SES gezinnen worden ook een doelgroep binnen LZNVZ.

Tot slot wordt er door een aantal Zeeuwse gemeenten aandacht gevraagd voor de 55+ doelgroep en de problematiek rondom genotsmiddelen. Het aantal 55+^{ers} met alcoholproblemen is de laatste jaren erg aan het toenemen. Indigo Preventie heeft zich het laatste jaar al bezig gehouden met de 55+ doelgroep. Hier is dus al enige kennis over. Een integrale, gezamenlijke aanpak is echter wel wenselijk voor deze doelgroep. Dit geldt ook voor de problematiek rondom genotsmiddelen. Drugs zijn schadelijk voor de gezondheid, zowel op korte als lange termijn. Daarnaast heeft drugsgebruik gevolgen voor de naaste omgeving en kan het sociale schade veroorzaken, zoals criminaliteit en overlast. Omdat verschillende factoren drugsproblemen veroorzaken, zijn meerdere maatregelen nodig om deze problemen te voorkomen of te beperken. Effectieve preventie van drugsproblemen vraagt een integrale aanpak. Dit beleid richt zich niet alleen op individuele jongeren, maar ook op hun omgeving. De kerngroep van LZNVZ zal onderzoeken welke best practices er in het land al zijn en hoe dit het beste opgepakt kan gaan worden voor Zeeland.

4. Doelstellingen

Er wordt onderscheid gemaakt ten aanzien van de doelstellingen. Er zijn hoofddoelstellingen, inhoudelijke doelstellingen en procesdoelstellingen opgesteld. De hoofddoelstellingen zijn:

- 1. Het tegengaan en terugdringen van alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar;**
- 2. Het tegengaan van risicovol/schadelijk alcoholgebruik door jongeren van 18 tot en met 23 jaar;**
- 3. Het tegengaan van (risicovol) alcoholgebruik bij lage SES gezinnen;**
- 4. Realisatie van opzet ten aanzien van een integrale, Zeeuwse aanpak op problematisch alcoholgebruik bij de 55+ doelgroep;**
- 5. Realisatie van een opzet ten aanzien van een integrale, Zeeuwse aanpak gericht op genotsmiddelenproblematiek onder jongeren.**

4.1 Inhoudelijke doelstellingen

De inhoudelijke doelstellingen verschillen in essentie niet van die van de afgelopen periode; op latere leeftijd, minder vaak en minder veel drinken onder jongeren in Zeeland stimuleren. De inhoudelijke doelstelling zullen getoetst worden aan cijfers die beschikbaar komen vanuit de reguliere monitoringssystemen. De inhoudelijke doelstellingen zijn:

- 1. Het percentage Zeeuwse jongeren van 14/15 jaar dat alcohol drinkt, is afgenomen in 2022.**

Onderbouwing

In de Jeugdmonitor van de ZB onder 14/15 jarigen zijn diverse vragen opgenomen over het gebruik van alcohol door jongeren. Deze vragen variëren van 'wel eens alcohol gebruiken' tot 'een glas of meer' tot 'meer dan 10 keer alcohol' gebruiken. Ook zal worden opgenomen op welke leeftijd de jongeren zijn begonnen met drinken zodat bekeken kan worden of de startleeftijd stijgt. De resultaten van al deze vragen worden getoetst. Het onderzoek vindt één keer in de vier jaar plaats, te weten in 2019 en vervolgens in 2023. In 2022 zijn er dus geen recente cijfers. Derhalve is deze eerste doelstelling algemeen gehouden.

- 2. Terugdringen 'bingedrinking' (5 of meer alcoholische drankjes op een gelegenheid) onder 14-15 jarigen van 31% in 2015 naar 25% of minder in 2022.**

Onderbouwing

Landelijke onderzoeken laten zien dat als jongeren eenmaal drinken ze ook veel drinken en veelal aan bingedrinking doen. De resultaten van de laatste Zeeuwse Jeugdmonitor uit 2015 laten zien dat het bingedrinken in Zeeland iets is afgenomen. Dat geeft vertrouwen en daarom borduurt LZNVZ voort op een verlaging van 6% of meer.

- 3. Terugdringen van bingedrinking onder jongvolwassenen van 21-23 jaar van 51% in 2016 naar 40% in 2022.**

Onderbouwing

Jongvolwassenen mogen wettelijk gezien alcohol drinken, ze wonen vaak niet meer thuis en zitten niet allemaal meer op school. Het is erg lastig om deze jongvolwassenen te bereiken.

Desalniettemin is het een belangrijke doelgroep waar LZNVZ wel de aandacht richt en waarin gestreefd wordt naar een dalende trend.

4. Handhaven van het draagvlak onder ouders/opvoeders voor de norm geen alcohol onder de 18 jaar van tenminste 81% in 2022.

Onderbouwing

Met 81% van de ouders die achter de nix18 norm staan, zitten we al heel erg hoog. De verwachting is dat het lastig zal worden meer dan 81% te behalen. Derhalve houden we het op het handhaven van dit percentage.

5. Een verbetering van de naleving onder de verstrekkers van alcohol van 54% in 2016 naar 80% in 2022.

Onderbouwing

Het beperken van de beschikbaarheid van alcohol is de kern van effectief alcoholbeleid. Zonder beperking van de beschikbaarheid is het uiterst moeilijk om resultaten te boeken in het terugdringen van alcoholgebruik onder jongeren. Met de nieuwe Drank- en Horecawet hebben gemeenten veel bevoegdheden gekregen om lokaal alcoholbeleid vorm te geven. Zowel op regelgeving als op handhaving. Gemeenten zijn zich op dit terrein steeds meer aan het inzetten. Dit wordt beschreven in de Preventie en Handhavingsplannen Alcohol van de gemeenten. De verwachting is dat de naleving dan ook verbeterd wordt. Het Zeeuwsbrede Nalevingsonderzoek vindt eens per twee jaar plaats (2018, 2020 en 2022).

6. Het begeleiden van 30 gezinnen met een lage Sociaal Economische Status binnen het project alcoholpreventie lage SES

Onderbouwing

Het terugdringen van alcoholgebruik onder mensen met een lage SES is zeer complex. Achter het gebruik van alcohol zitten vaak meerdere redenen. Er worden 30 gezinnen intensief begeleid zodat juist deze onderliggende problematiek aangepakt kan worden. Hierdoor zal er ruimte komen om de alcoholproblematiek aan te gaan pakken waar het hele gezin en vaak ook de volgende generatie baat bij zal hebben.

7. Realisatie van een opzet ten aanzien van een integrale, gezamenlijke aanpak van alcoholproblematiek bij de 55+ doelgroep ;

Onderbouwing

De kerngroep van LZNVZ zal gaan onderzoeken wat er in Zeeland en in het land al gebeurd ten aanzien van de 55+ doelgroep en zal hierna een advies uitbrengen op welke wijze een reductie van het alcoholgebruik onder deze groep het beste gerealiseerd kan worden.

8. Realisatie van een opzet ten aanzien van een integrale, gezamenlijke aanpak ten van genotsmiddelenproblematiek onder jongeren.

Onderbouwing

De kerngroep van LZNVZ zal gaan onderzoeken wat er in Zeeland en in het land al gebeurd ten aanzien van de problematiek onder jongeren en genotsmiddelen. Hierna zal een advies uitgebracht worden waarmee inzichtelijk wordt gemaakt op welke wijze een reductie van het gebruik van genotsmiddelen onder deze groep het beste gerealiseerd kan worden.

4.2 Monitoring

De meeste doelstellingen worden getoetst door de Jeugdmonitor onder de 3^e klassers van het voortgezet onderwijs (14-15jarigen) en de monitor jongvolwassenen van het ZB| Planbureau onder 21-23 jarigen. In 2019 vindt er weer een Jeugdmonitor onderzoek plaats. In 2020 zal het onderzoek voor de jongvolwassenen worden herhaald. Naast de cijfers uit deze monitors zal voor een algemeen beeld ook gekeken worden naar andere monitoringssystemen, zoals bijvoorbeeld politieregistratie en de cijfers van de alcoholpoli. Tevens bestaat er de mogelijkheid om het draagvlakonderzoek van 2016 opnieuw te herhalen waarin bijvoorbeeld ook het draagvlak onder ouders gemeten kan worden. Ook kunnen deze vragen uitgezet worden via het ZB panel. Een vergelijking zal gemaakt worden met de landelijke onderzoeken van de NIX18 campagne.

4.3 Procesdoelstellingen

Onder procesdoelstellingen wordt verstaan doelstellingen op het gebied van samenwerking en inbedding van interventies.

1. De partners van LZNVZ leveren een actieve bijdrage in het ontwikkelen en uitdragen van beleid en regelgeving en het (door)ontwikkelen, uitzetten, uitvoeren en borgen van interventies met als uiteindelijk resultaat een stevig verankerd integraal alcoholbeleid. Dit houdt in dat de partners middelen en tijd beschikbaar stellen voor deze taken.
2. De partners van LZNVZ werken structureel mee aan het inbedden van succesvolle onderdelen van de Zeeuwse samenwerking ten aanzien van alcoholpreventie binnen de reguliere overlegstructuren.
3. De partners van LZNVZ dragen structureel bij aan de preventie van alcoholgebruik door zoveel mogelijk participatie te vragen van: jongeren, alcoholverstrekkers, onderwijs, jeugd- en jongerenwerk, sportverenigingen en ouders/verzorgers, etc.

5. Risicoanalyse en interventiestrategie

In dit hoofdstuk wordt geïnventariseerd welke risicogevende settings er zijn en vanuit welke beleidspijler (handhaving, regelgeving, bewustwording en educatie) interventies moeten worden ingezet. Periodiek wordt een risicoanalyse opgesteld op basis waarvan doelstellingen aangescherpt kunnen worden en de focus verlegd kan worden. De risicoanalyse geeft inzicht in de verschillende soorten settings en de daarbij behorende risicokenmerken (tabel 1). Op basis van deze analyse is vervolgens een interventiestrategie gemaakt (tabel 2). De interventiestrategie geeft aan welke soorten

interventies ingezet worden om de risico's te verkleinen. Interventies die te maken hebben met controle en handhaving worden verder uitgewerkt in hoofdstuk 4, interventies bestaande uit regelgeving in hoofdstuk 5 en interventies voor bewustwording en educatie in hoofdstuk 6. Door het periodieke karakter van deze analyse, is het tevens een evaluatie-instrument dat inzicht geeft in de resultaten van het lokale alcoholbeleid, dat aanknopingspunten biedt voor een volgend P&H-plan.

5.1 Gegevens uit onderzoek

De naleving van de wet door alcoholverstrekkers wordt in Zeeland vastgesteld aan de hand van *mysteryshop onderzoek*. Hierbij worden jongeren onder de 18 jaar ingezet, om de naleving van de leeftijdsgrens te toetsen. Met het nalevingsonderzoek kan per setting en zelfs per locatie worden bepaald hoe de naleving van de leeftijdsgrens in de praktijk wordt uitgevoerd. Alcoholverstrekkers worden in algemene zin in kennis gesteld van het feit dat dergelijke onderzoeken worden uitgevoerd. De onderzoeken zelf zullen in het geheim worden uitgevoerd om betrouwbare informatie te kunnen verzamelen.

De kenmerken van het alcoholgebruik onder jongeren (startleeftijd, bingedrinken.) stellen we vast met de Jeugdmonitor (ZB|Planbureau). Deze monitor wordt eens per vier jaar afgenomen. De intoxicatiecijfers worden op basis van de *ziekenhuisgegevens* van het ADRZ en ZorgSaam jaarlijks verzameld.

De uitkomsten van bovenstaande studies worden gebruikt om de risicoanalysetabel in te vullen (tabel 1).

5.2 Gegevens van informanten

Om een praktijkgerichte risicoanalyse uit te voeren, ter aanvulling op de bovengenoemde onderzoeken, raadplegen we ook andere bronnen. In eerste instantie zijn dat: politie, jongerenwerk, veldwerk verslavingszorg, de DHW BOA's en de registraties bij de alcoholpoliklinieken in Zeeland. Van deze partners zal jaarlijks worden gevraagd aan te geven wat zij als de belangrijkste risico's zien. De risicokenmerken, -locaties en tijdstippen in onderstaande tabel stonden daarbij centraal.

Risicoanalyse

De risicoanalyse geeft de kans weer dat een jongere of jongvolwassene in een bepaalde setting (te veel) alcoholhoudende drank krijgt. De settings van waaruit dit kan plaatsvinden, zijn in de tabel hieronder geïnventariseerd..

Tabel 1: Voorbeeld risicoanalyse

Setting	Risico kenmerken
Detailhandel	- Aankoop door minderjarigen t.b.v. indrinken. - Bij bepaalde zaken beperkte naleving.
Horeca/ Evenementen	- Aankoop en consumptie door minderjarigen. - Doorschenken bij dronkenschap.
Club huizen en jongeren centra	- Aankoop en consumptie door minderjarigen. - Doorschenken bij dronkenschap - Ontbreken van duidelijke huisregels - Niet houden aan schenktijden (paracommercie)
Thuis/ouders	- Ontbreken van duidelijke afspraken mbt alcohol en uitgaan. - Thuis indrinken. - Verkeerd voorbeeld ouders
Sport	- Aankoop en consumptie door minderjarigen. - Doorschenken bij dronkenschap - Ontbreken van duidelijke huisregels - Niet houden aan schenktijden (paracommercie)
Scholen	- Ontbreken van duidelijke regels rondom alcohol, ook tijdens excursies, studiereizen, schoolfeesten e.d. - Communicatie over deze regels - Gebrek aan toezicht en sancties op (huis)regels door schoolleiding.
Openbare ruimte	- Alcoholgebruik op straat door minderjarigen. - Openbare dronkenschap en daaraan gerelateerde overlast
(Jongeren) campings	- Aankoop en consumptie door minderjarigen. - Ontbreken van duidelijke (huis)regels
Hokken / Keten	- Alcoholconsumptie door jeugd zonder toezicht van volwassenen.
Overigen	- Overmatige alcoholconsumptie - Alcoholconsumptie door minderjarigen

5.3 Interventiestrategie

De kern van de interventiestrategie is gebaseerd op de beleidspijlers handhaving, regelgeving en educatie. De risicoanalyse bepaalt in welke mate op een specifieke pijler wordt ingezet en welke setting de meeste aandacht krijgt. De analyse is dus niet bedoeld om te bepalen welke interventies er worden ingezet, maar waar, wanneer en hoe interventies het beste kunnen worden ingezet. Op basis van de uitkomsten bepalen we de uitvoeringsstrategie die we in opvolgende jaren verfijnen en bijsturen. Omdat alcoholproblematiek onderhevig is aan trends, voeren we de analyse idealiter elk jaar opnieuw uit.

Toelichting

Het kan zijn dat uit de risicoanalyse blijkt dat de naleving van de leeftijdsgrens bij supermarkten veel beter is dan in de horeca. De verklaring hiervoor kan zijn dat de supermarkten een effectief leeftijdsverificatiesysteem hebben ontwikkeld. Dan kan de nadruk in de handhaving beter worden gelegd op de horeca.

Tabel 2 schetst een overzicht van de maatregelen per beleidspijler. Uitgangspunt van dit plan is dat we per setting zoveel mogelijk combinaties maken van elementen van de verschillende pijlers die elkaar versterken. Idealiter stellen we per setting een geschikte

maatregelenmix op. In de volgende hoofdstukken lichten we per beleidspijler de verschillende maatregelen toe.

Tabel 2: Maatregelenmix per setting

Setting	Handhaving	Regelgeving	Educatie
Detailhandel	- Toezicht leeftijdsgrenzen. - Sanctiestrategie. - Three strikes out - Toezicht door detailhandel zelf	- Interne regels van detailhandelbranche	- Nalevings-communicatie - Training caissières - Communicatie over DHW en alcoholregels
Horeca/ Evenementen	-Toezicht leeftijdsgrenzen -Toezicht doorschenken - Toezicht regels DHW - Sanctiestrategie.	- Aanvullende eisen tav ontheffing DHW bij evenementen - Beleidsregels ontheffingen art. 35 DHW	-Nalevings-communicatie -IVA Training barpersoneel - Communicatie over DHW en alcoholregels
Club huizen en jongeren centra	-Toezicht leeftijdsgrenzen -Toezicht doorschenken - Toezicht regels DHW - Toezicht schenkgeregels paracommercie. - Sanctiestrategie.	- Schenktijden beperken - Verbod sterke drank	-Alcoholopvoeding -Uitgaansopvoeding - Communicatie over DHW en alcoholregels
Thuis/ouders	- politie en Indigo en andere betrokkenen kunnen ouders alleen adviseren duidelijke regels op te stellen	- ouders adviseren duidelijke regels te stellen en hier ook consequenties aan verbinden	-adviezen tav alcoholopvoeding verspreiden door FB pagina, artikelen op gemeentelijke pagina's, www.lznvz.nl, voorlichtingsavonden, etc. -inzet politie n.a.v. aantreffen dronken jongeren op straat -inzet Indigo n.a.v. alcoholintoxicatie -huiskamergesprekken
Sport	- Toezicht leeftijdsgrenzen -Toezicht doorschenken - Toezicht regels DHW - Toezicht schenkgeregels paracommercie. - Sanctiestrategie.	- Schenktijden beperken - Verbod sterke drank	-Communicatie over DHW en alcoholregels -alcoholregels duidelijk zichtbaar -IVA training barpersoneel/vrijwilligers -Training vroegsignalering -Voorlichting voor jongeren -Voorlichting voor ouders en vrijwilligers
Scholen	Toezicht bij evenementen en feesten.	- Overleg over interne regels op school	-Overleg over integrale aanpak alcoholpreventie - alcoholvoorlichting aan ouders -Alcoholvrije school -Blijf Cool
Openbare ruimte	- Toezicht en handhaving in de openbare ruimte.		-Nalevings communicatie -Campagne
(Jongeren) campings	-Toezicht leeftijdsgrenzen -Toezicht doorschenken - Toezicht regels DHW - Toezicht schenkgeregels paracommercie. - Sanctiestrategie.	Overleg over (huis)regels	-Nalevings communicatie -Alcoholvoorlichting aan ouders en jongeren zelf

Hokken / Keten	- Toezicht en handhaving in de openbare ruimte.		-Voorlichting aan ouders
Overigen			

Afhankelijk van de setting en de omstandigheden met betrekking tot de alcoholconsumptie daaromheen, is de ene maatregel effectiever dan de andere. In sommige gevallen zal een situatie activiteiten op het gebied van handhaving eisen, in andere gevallen regelgeving en in weer andere gevallen educatie. Een mix van activiteiten uit alle drie de pijlers is het meest aan te bevelen. Uit de cijfers van het nalevingsonderzoek blijkt dat de grote inzet op voorlichting en educatie niet heeft geleid tot het behalen van de doelstellingen, zoals deze zijn geformuleerd in het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2015-2018. Gelet hierop dient het zwaartepunt de komende periode te liggen op het intensiveren van het toezicht op en handhaving van de regelgeving.

6. Handhavingsactiviteiten

Met de gewijzigde Drank- en Horecawet is de burgemeester bevoegd gezag voor het toezicht en de handhaving van de gehele DHW. Handhaving van de wetgeving rond alcohol is dus een relatief nieuwe taak voor de gemeente. Op basis van ervaringen en inzichten van eerdere toezichthouders (NVWA, Pilotgemeenten) is gekozen voor een programmatische aanpak.

Zoals eerder aangegeven ligt de gemeentelijke prioriteit in dit plan, zowel als het gaat om preventie als om handhaving, bij de problemen rondom alcoholverstrekking aan minderjarigen en het voorkomen van dronkenschap onder jongvolwassenen. Deze doelstellingen sluiten aan bij de volgende wettelijke bepalingen:

Leeftijdsgrens 18 jaar

- Artikel 20, (lid 1) van de Drank- en Horecawet. Oftewel het bedrijfsmatig of anders dan om niet verstrekken van alcoholhoudende drank aan een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.
- Artikel 20, lid 4 van de Drank- en Horecawet. Het verplicht aanduiden van de leeftijdsgrens.

Dronkenschap/doorschenken

- Artikel 20, lid 5 van de Drank- en Horecawet. Het verbod om personen in kennelijke staat van dronkenschap toe te laten in een horecazaak of op het terras.
- Artikel 252 Wetboek van Strafrecht. Verbod om dronken personen te schenken.
- Artikel 453 Wetboek van Strafrecht. Verbod om zich in kennelijke staat van dronkenschap op de openbare weg te begeven.

Alcoholverbod in de openbare ruimte en op aangewezen openbare plaatsen

- Artikel 2:48 van de Algemene plaatselijke verordening (voor zover vastgesteld)

Verboden drankgebruik:

- Het is voor personen die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt verboden op een openbare plaats alcoholhoudende drank te gebruiken indien dit gepaard gaat met gedragingen die de openbare orde verstoren, het woon- en leefklimaat aantasten of anderszins overlast veroorzaken.
- Het is voor personen die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt verboden op een openbare plaats, die deel uitmaakt van een door het college aangewezen gebied, alcoholhoudende drank te gebruiken of aangebroken flessen, blikjes en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben.
- Het bepaalde in het tweede lid geldt niet voor:
 - een terras dat behoort bij een horecabedrijf, als bedoeld in artikel 1 van de Drank- en Horecawet;
 - een andere plaats dan een horecabedrijf, als bedoeld onder a, waarvoor een ontheffing geldt krachtens artikel 35 van de Drank- en Horecawet

Overige regels

In de Drank- en Horecawet zijn nog tal van andere regels opgenomen waaraan alcoholverstrekkers dienen te voldoen. Zo moet er altijd een leidinggevende aanwezig zijn tijdens openingstijden, moeten inrichtingen voldoen aan de zogenaamde inrichtingseisen en gelden er specifieke schenktijden/schenkregels voor de paracommerciële horeca. Een totaaloverzicht van de relevante regels is te vinden in de sanctiestrategie, toegevoegd als bijlage 1.

6.1 Toezicht

Risico-analyse

Het toezicht op de DHW bestaat uit twee typen controles, namelijk reguliere inrichtingencontroles (type 1) en controles op leeftijdsgrenzen, dronkenschap en schenktijden (type 2). Om te bepalen welk type controle moet worden ingezet en met welke frequentie, is een risicoanalyse uitgevoerd op inrichtingenniveau. De risico-analyse gaat uit van de kans dat de regels worden overtreden maal het effect dat daarmee wordt veroorzaakt. Daarnaast wordt bezien of in een bepaalde gelegenheid veel jongeren komen en of het wel of niet paracommercie betreft.

De basis van de risico-analyse wordt gevormd door de formule: $\text{Risico} = \text{Kans} \times \text{Effect}$. De kans wordt in dit verband ook wel genoemd: het overtredersniveau, dus de kans dat de regels niet worden nageleefd. De kans op het overtreden van de regels hangt af van meerdere factoren. Te denken valt aan de drukte, het in werking hebben van een eigen (leeftijdscontrole)systeem en het nalevingsgedrag van de ondernemer in het verleden. Het overtrederniveau wordt ingeschat op basis van de beschikbare informatie en de lokale kennis binnen de gemeente. Indien na controle blijkt dat een ondernemer een betere of slechtere nalever is, dan wordt de score in de risico-analyse bijgesteld. Dit gebeurt in ieder geval jaarlijks voorafgaande aan de jaarplanning.

Het effect is hoger naarmate er bijvoorbeeld meer jongeren of jong-volwassenen in de inrichting komen. Maar het kan ook zijn dat het effect bepaald wordt doordat bij overtreding van de regels meer oneerlijke concurrentie wordt veroorzaakt of meer problemen van openbare orde en veiligheid gepaard gaan.

Concreet is het de bedoeling dat de controlecapaciteit dus vooral ingezet wordt naarmate de regels minder goed worden nageleefd en juist op die plekken waar veel jeugd komt. Beide variabelen bevinden zich op een geleidende schaal.

De uitgewerkte risicoanalyse is bijgevoegd als bijlage 2. Uit de kolom of er veel of weinig jongeren in de inrichting komen en of het al dan niet een paracommerciële instelling betreft, kan worden afgeleid of controles van het type 2 moeten worden uitgevoerd.

Inzet toezicht per type controle

Type 1: Inrichtingencontroles

Bij de inrichtingencontroles wordt gekeken naar de aanwezigheid en actualiteit van de vergunning of ontheffing, het voldoen aan de voorschriften van de vergunning/ontheffing en andere bepalingen uit de DHW, zoals de aanwezigheid van leidinggevenden tijdens openingstijden, inrichtingseisen, etc. Deze controles vinden overdag plaats en er is direct contact met de ondernemer. Om de beschikbare middelen zo effectief mogelijk in te zetten wordt een lage controlefrequentie aangehouden voor deze controles zodat vooral ook ingezet kan worden op controles van het type 2. Voor controles van het type 1 laat dit het volgende overzicht zien.

Controle inzet voor type 1 controles

soort	aantal	Prioriteitscore	Bezoekfrequentie in maanden
Cafés	..	G	24
Restaurants	..	L	48
Cafetarias	..	G	24
Strandtenten	..	G	24
Hotels	..	L	48
Pensions	..	L	48
Dorps- en buurthuizen	..	H	12
Supermarkten	..	L	48
Clubhuizen	..	H	12
Slijterijen	..	L	48
Campings	..	G	24

L = Laag
G = Gemiddeld
H = Hoog

[Geel gemarkeerde tekst kan per individuele gemeente naar de lokale situatie aangepast worden. Gebruik hiervoor o.a. de gegevens uit het naleefonderzoek]

Type 2: Leeftijdsgrenzeninspecties/ dronkenschap/schenkregels¹⁵

Naast de reguliere inrichtingencontroles die zijn opgenomen in het HUP richten de type 2 controles zich op leeftijdsgrenzeninspecties bij drankverstrekkers. De controles richten zich in hoofdzaak op het controleren van verstrekking van alcoholhoudende drank aan jongeren onder de 18 jaar. Daarnaast worden controles uitgevoerd op dronkenschap en op schenktijden binnen de paracommercie. Het toezicht bestaat uit observaties op de plaatsen en tijdstippen waarop (’s avonds en in de weekenden) jongeren alcoholhoudende dranken kopen en gebruiken.

De scores uit de bijgevoegde risico-analyse worden als volgt vertaald in controlefrequentie.

De indicatie aspecten behorend bij de prioriteringsscore zijn:

- Alcoholverstreking aan jongeren
- Verstoring openbare orde
- Oneerlijke concurrentie

De scores worden als volgt vertaald:

L = zeer gering
G = reëel
H = zeer groot

¹⁵ Controles type 2 is in dit document de verzamelnaam voor de leeftijdscntroles, het binnenlaten van dronken personen, het doorschenken van alcohol aan dronken personen en het schenken buiten de schenktijden in paracommerciële instellingen.

De controle-inzet voor type 2 controles wordt als volgt vastgesteld:

Leeftijdsgrenzeninspecties/ dronkenschap/schenkgeregels			
Soort	aantal	Prioriteits score	Bezoek frequentie in maanden
Discotheken	..	H	6
Café's (hotspots)	..	H	6
Café's	..	G	12
Restaurants	..	L	24
Hotels/B&B	..	L	24
Cafeteria/Lunchroom/Broodjeszaak	..	L	24
Strandtenten	..	G	12
Clubhuizen/buurthuizen/verenigingen gericht op jongeren	..	G	12
Clubhuizen/buurthuizen/verenigingen overige	..	L	24
Slijterijen	..	G	12
Jongerencampings	..	L	6
Campingbedrijven met horeca overige	..	L	24
Detailhandel/supermarkten	..	G	12

Geel gemarkeerde tekst kan per individuele gemeente naar de lokale situatie aangepast worden

Bonus/Malus

Op individuele bedrijven kan een bonus/malus kwalificering worden toegepast. Bij een geconstateerde overtreding en bijvoorbeeld bij veelvuldige aannemelijke signalen van overtreding kan een individueel bedrijf in een hogere prioriteitscategorie geplaatst worden.

En het geval van perfect naleefgedrag, bijvoorbeeld bij het deelnemen aan een convenant jong proef kan een individueel bedrijf in een lagere prioriteitscategorie geplaatst worden.

Overige controles

Naast bovengenoemde activiteiten inzake controle en handhaving van de DHW zal de gemeente reageren op klachten en meldingen en kan er zo nodig in de openbare ruimte worden opgetreden. Hier ligt een gedeelde taak tussen de eigen toezichthouders / boa's en de politie. Daarnaast kunnen gemeentelijke boa's zich bij wijze van preventie zo nu en dan laten zien bij horeca-inrichtingen zonder een formele controletaak te vervullen.

Frisfeesten; jongeren dragen polsbandjes.

6.2 Interventiestrategie bepalen

Op basis van de risicoanalyse en de hotspotlijst worden prioriteiten vastgesteld. Daarbij wordt een afweging gemaakt tussen de aandacht voor de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop van 18 jaar en de bepalingen rondom dronkenschap, zoals het niet toelaten van dronken personen in een horecagelegenheid en het niet schenken aan klanten in kennelijke staat van dronkenschap. Elk jaar worden met het herijken van de hotspots tevens de handhavingsprioriteiten opnieuw vastgesteld.

Basiscontrole

Voordat de leeftijdsgrens/dronkenschap inspecties worden uitgevoerd is het zaak de vergunningen van in ieder geval de hotspots actueel te hebben. Door middel van een type 1 controle wordt vastgesteld of de vergunning nog op orde is (of er überhaupt een vergunning is) en of de leidinggevende ook echt aanwezig is.

Leeftijdsgrens/dronkenschap inspectie

Gestreefd wordt naar een controlefrequentie van minimaal 2 keer per jaar (conform de scores uit de risicoanalyse) voor de hotspots met een permanent risico (zie figuur 2). Voor de hotspots met een beperkt risico is 1 inspectie (conform de scores uit de risicoanalyse) per jaar noodzakelijk om de naleving effectief te blijven beïnvloeden. Voor de categorie met een beperkt risico volstaat 1 controle per 2 jaar.

De inspecties zullen met name in de weekenden plaats vinden, tenzij de risicoanalyse anders bepaalt. Samenwerking met de politie is heel belangrijk voor dronkenschap inspecties. De gemeentelijke BOA heeft slechts de bevoegdheid om toezicht te houden op de DHW artikelen (toegang bieden aan dronken personen en naleving leeftijdsgrens). Handhaving met betrekking tot het schenken aan dronken personen is voorbehouden aan de politie.

Artikel 45

Artikel 45 in de DHW omschrijft het verbod op het aanwezig hebben van alcohol onder de 18 jaar op voor publiek toegankelijke plaatsen. De mogelijkheid om jongeren te beboeten is in 2013 toegevoegd aan de wet en is zodoende een aanvulling op het bestaande handhavingspallet. In 2015 communiceerden de Ministeries van VWS en VenJ dat gemeentelijke boa's in de domeinen I (Openbare ruimte) en II (Milieu, welzijn en infrastructuur) ook zonder een DHW diploma bevoegd zijn om hun opsporingsbevoegdheden toe te passen ter handhaving van artikel 45, inclusief de bevoegdheid om een strafrechtelijke geldboete op te leggen.

Voor dit artikel wordt onderscheid gemaakt tussen de openbare (buiten)ruimte en de horeca. De handhaving op artikel 45 van de DHW in de horeca geschiedt alleen door de daarvoor opgeleide DHW BOA's. De complexiteit van het uitgaansleven maakt dat goede scholing en ervaring met dit terrein noodzakelijk is om effectief te kunnen handhaven. Voor de openbare ruimte (met name daar waar jongeren overdag hangen) kan ook de BOA zonder DHW bevoegdheid handhaven. Het is aan te bevelen dat deze hiervoor wel een speciale training krijgt voor het omgaan met weerstand en agressie.

Toelichting

De ADA-training is speciaal ontwikkeld voor professionals in het veiligheidsdomein. De training duurt een halve dag. Na afloop weten deelnemers beter welke rol alcohol en drugs spelen bij geweld tegen werknemers met een publieke taak, met name in het uitgaansleven. Daarnaast nemen kennis en vaardigheden toe over:

- het signaleren van middelengebruik,
- het signaleren van en optreden bij een opwindingsdelier,
- de werking van alcohol en drugs in relatie tot agressie,
- adequate bejegening van personen onder invloed.

6.3 Handhavingsmethoden

Huidige manier van handhaven

De huidige manier van handhaven vindt plaats op basis van het Preventie – en Handhavingsplan Alcohol 2014-2018.

Hierin is een toezichtstrategie en een handhavingsstrategie opgenomen. Deze beide strategieën worden na een actualisatie wederom opgenomen.

Voor het toezicht op de verstrekking van alcoholhoudende drank aan minderjarigen wordt onder meer gebruik gemaakt van de observatiemethode en ...[in te vullen door de gemeente]. Het laatste naleefonderzoek wees uit dat sec het toepassen van de observatiemethode niet werkt. Daartoe heeft de werkgroep zich gebogen over andere handhavingsmethoden. Hieronder ziet u een overzicht van deze methoden waarin zowel de werkwijze als ook de voor- en nadelen zijn opgenomen.

Opties voor leeftijdscontroles DHW

1	Controle door eigen toezichthouders zonder mystery-shoppers.
werkwijze	De horeca-inrichtingen worden bezocht door de eigen toezichthouders die ter plaatse een controle doen door middel van observatie.
voordelen	- Flexibel qua planning en regie. - Weinig tot geen meerkosten a.g.v. inhuur. - Juridisch veilig.
nadelen	- Controle werkt in de meeste gevallen enkel preventief. - Onze horecatoezichthouders zijn vanwege hun werk veelal bekend binnen horeca-inrichting en ook vallen zij op als zij een horeca-inrichting binnen gaan waar vooral jeugdige personen hun avond doorbrengen. Een overtreding is door hun dus vrij lastig te constateren.
aandachtspunten	
conclusie	Heeft gezien de zeer lage effectiviteit m.b.t. repressieve handhaving geen voorkeur.

2	Controle door eigen toezichthouders met mystery-shoppers.
werkwijze	De horeca-inrichtingen worden bezocht door de eigen toezichthouders die worden vergezeld door een mystery-shopper. Deze laatste doet een aankoop poging die wordt waargenomen door de toezichthouder.
voordelen	Redelijk flexibel qua planning en regie.
nadelen	Het zelfde argument als bij optie 1 vanwege de bekendheid van de toezichthouders.
aandachtspunten	Het gebruik maken van een mystery-shopper vraagt om juridische zorgvuldigheid. Zolang er nog geen heldere jurisprudentie is over de inzet van mystery-shoppers bij horecacontroles bestaat er een afbreukrisico.
conclusie	Heeft gezien de zeer lage effectiviteit m.b.t. repressieve handhaving geen voorkeur.
info	Door STAP is een factsheet gepubliceerd met betrekking tot de inzet van mystery-shoppers bij de handhaving van de Drank en Horecawet. In deze factsheet worden de knelpunten die bij de huidige toegepaste methodiek bij controles worden ervaren beschreven. Deze factsheet wordt als bijlage X bij dit plan gevoegd.

3	Controle door mystery-toezichthouders zonder mystery-shoppers.
werkwijze	- De horeca-inrichtingen wordt bezocht door een jong uitzijende toezichthouder(s) die ter plaatse een controle doen door middel van observatie. - De mystery toezichthouder is afkomstig uit een BOA-poule of van een bedrijf ingehuurd.
voordelen	- Minder opvallend dan controle door eigen toezichthouders. - Kan anoniem. - Juridisch veilig
nadelen	- Meerkosten qua inhuur personeel. - In de praktijk niet erg effectief gebleken.

aandachtspunten	•
conclusie	• Heeft gezien de praktijkervaring met betrekking tot het lage rendement geen voorkeur. Kan wel gebruikt worden als er geen bestuurlijk draagvlak voor mystery-shopperen is.

4	Controle door mystery-toezichthouders met mystery-shoppers.
werkwijze	• De horeca-inrichtingen wordt bezocht door een jong uitziende toezichthouder die wordt vergezeld door een mystery-shopper. Deze laatste doet een aankoop poging die wordt waargenomen door de toezichthouder. • De mystery-toezichthouder is afkomstig uit een BOA-poule of van een bedrijf ingehuurd.
voordelen	• Zeer effectieve manier van controleren
nadelen	• Vraagt een goede coördinatie met betrekking tot planning en regie. • Brengt meerkosten met zich mee als gevolg van personeelskosten door derden. • Controle wordt door horecaondernemers als niet chique ervaren.
aandachtspunten	• Het gebruik maken van een mystery-shopper vraagt om juridische zorgvuldigheid. Zolang er nog geen heldere jurisprudentie is over de inzet van mystery-shoppers bij horecacontroles bestaat er een zeker afbreukrisico.
info	• Door STAP is een factsheet gepubliceerd met betrekking tot de inzet van mystery-shoppers bij de handhaving van de Drank en Horecawet. In deze factsheet worden de knelpunten die bij de huidige toegepaste methodiek bij controles worden ervaren beschreven. Deze factsheet wordt als bijlage X bij dit plan gevoegd.
conclusie	• Met inachtneming van de juridische zorgvuldigheid aan te bevelen als methode voor repressieve handhaving.

5	Toezicht belegd enkel door middel van een convenant (bijvoorbeeld Jong Proef)
werkwijze	• Het bevoegd gezag en de lokale horeca sluiten een convenant waarbij het toezicht door middel van een vorm van zelfcontrole bij een derde marktpartij wordt gelegd.
voordelen	• Het bevoegd gezag hoeft weinig tijd te investeren in het toezicht.
nadelen	• Juridisch discutabel, • Afhankelijk van de vorm van het convenant kan dit deelnamekosten met zich meebrengen. • Weinig zicht op de resultaten en effecten. • Bevoegd gezag heeft weinig tot geen regie.
aandachtspunten	
conclusie	• Indien enkel voor een convenant gekozen wordt zonder flankerende controle mogelijkheden is deze optie vanwege de strijdigheid met de beginselplicht tot handhaven (juridisch argument) niet aan te bevelen.

6	Toezicht belegd door middel van een convenant geflankeerd door een ander vorm van toezicht
---	---

werkwijze	Een zelfde soort convenant als bedoeld in optie 5 , maar dan geflankeerd door een protocol dat voorziet in mogelijkheden tot repressieve handhaving bij herhaald niet naleving van de regelgeving. Deze flankerende vorm van handhaving kan door middel van één van de bovenstaande geadviseerde opties.
voordelen	- Juridisch meer acceptabel dan optie 5 . - Waarschijnlijk behoorlijk draagvlak bij de horecaondernemers.
nadelen	Relatief hogere (dubbele) kosten.
aandachtspunten	Hierbij moet het bevoegd gezag de regie voeren met betrekking tot de handhaving en toepassing van het convenant.
	Jong Proef Methode Positieve insteek De basis bij de BHBW Jong Proef Preventie Methodiek bestaat uit een convenant afgesloten tussen drie partijen: de gemeente, de alcoholverstrekker en BHBW. De ondernemers hebben een belangrijke rol: als maatschappelijk verantwoordelijke bedrijven spreken zij uit de regels na te leven en hun verantwoordelijkheid hierin te nemen. Met dit convenant conformeren ondernemers zich aan de Drank- en Horecawet met als doel het terugdringen van de verkoop van alcoholhoudende dranken aan jongeren. Na ondertekening van het convenant onderzoekt BHBW met het Jong Proef Onderzoek of deze ondernemingen zich aan de voorwaarden van het convenant houden. Gedurende de looptijd van het convenant zet de gemeente geen toezichthouders in bij de deelnemende ondernemers en is bestuurlijke handhaving niet mogelijk. - De overtreder betaalt. - De ondernemers leveren, bij het sluiten van het convenant, een financiële bijdrage. Voldoet een ondernemer tijdens een bezoek aan de voorwaarden uit het convenant, dan krijgt hij een gedeelte van zijn ingelegde financiële bijdrage terug. Voldoet een ondernemer niet aan de voorwaarden, dan wordt een gedeelte van zijn ingelegde bijdrage gebruikt om de Jong Proef Preventie Methodiek te bekostigen. Bij herhaaldelijke overtredingen wordt het convenant met de betreffende ondernemer beëindigd en valt hij onder het reguliere toezicht wat hierdoor gericht kan worden ingezet. - De opzet is gezamenlijk een beter naleefgedrag te bereiken met een alternatieve en efficiëntere vorm van controle. Iedereen mag meedoen aan het convenant, maar om deel te mogen blijven nemen moet continu aan de voorwaarden van het convenant worden voldaan. Hierbij wordt de ondernemer ook geholpen. Bij de start van het convenant worden de kassamedewerkers geïnstrueerd waar zij op moeten letten bij alcoholverstrekking. Resultaat De BHBW Jong Proef Preventie Methodiek levert voor alle partijen voordelen op. De gemeente heeft minder toezichtcapaciteit nodig op het gebied van leeftijdscontroles in de deelnemende branche en kan daarmee kosten besparen. De ondernemers krijgen hulp bij het tegengaan van verkoop van alcohol aan jeugd en vallen tijdens de convenantperiode buiten het reguliere toezicht. Gemeente

	en ondernemer staan naast elkaar in plaats van tegenover elkaar.
Conclusie	Dit kan met in achtneming van het juridische afbreukrisico een optie zijn die werkbaar is.

Nalevingscommunicatie

Communicatie versterkt het effect van de handhaving. Het draagt bij aan een verhoogde subjectieve pakkans en aan meer draagvlak voor de maatregelen. Het is van belang de communicatie naar de diverse doelgroepen in goed overleg met andere afdelingen en partijen vorm te geven. Aangezien communicatie in dit plan vooral een educatief (uitleggen regels) en persuasief (aanzetten tot betere naleving) doel heeft, werken we ze verder uit in het hoofdstuk 6 dat gaat over educatieve activiteiten.

Sanctiestrategie

Na controle wordt een controlerapport of boeterapportage opgemaakt. Indien is gebleken dat de gecontroleerde zich niet (geheel) aan de regels houdt kan het bevoegd gezag verschillende sancties toepassen teneinde de overtreder ertoe te bewegen zich in het vervolg wel te houden aan de voor hem geldende regels. Niet alle overtredingen zijn even ernstig. **Bijlage 1** van dit preventie- en handavingsplan geeft de sanctiestrategie weer waarin is bepaald met welk sanctiemiddel de burgemeester in beginsel reageert op overtredingen. Voor de lichtere overtredingen wordt eerst een waarschuwing gegeven, voor de ernstigere overtredingen wordt direct een daadwerkelijke sanctie opgelegd zoals een bestuurlijke boete of een last onder dwangsom. Ook intrekken of schorsen van de vergunning behoort tot de mogelijkheden die de burgemeester ter beschikking staan.

Hardheidsclausule

Afwijken van de sanctiestrategie is mogelijk. Dat kan ten eerste in spoedeisende gevallen, waarbij direct handhavend optreden vereist is en de waarschuwing derhalve achterwege wordt gelaten. Ten tweede kan ook op basis van bijzondere feiten en omstandigheden worden afgeweken van de sanctiestrategie. De sanctie dient immers in alle gevallen proportioneel te zijn. Het toezicht en de handhaving hebben tot doel te komen tot preventie en een betere naleving en waarborging van de geldende wet- en regelgeving. In uitzonderlijke gevallen kan dit doel beter bereikt worden door af te wijken van de sanctiestrategie, waarbij deze afwijking wordt gemotiveerd.

6.4 Effectmeting en evaluatie

Het effect van het toezicht en de handhaving op de naleving van de leeftijdsgrens wordt gemeten met nalevingsonderzoek. Dit onderzoek wordt een keer per twee jaar uitgevoerd.

7. Regelgevende activiteiten

De Drank- en Horecawet geeft gemeenten verschillende verordenende bevoegdheden. De modelverordeningen die gemaakt zijn door de VNG en door het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid (STAP) geven mooi aan welke mogelijkheden er zijn. Regelgeving is een onmisbare factor van een integraal alcoholbeleid. Om die reden wordt in dit hoofdstuk kort uiteengezet welke soorten regels er zijn.

Regels centraal en decentraal

Er zijn regels die van rijkswege gelden en regels die door de gemeenten zijn opgesteld. De door het rijk opgestelde regelgeving staat vermeld in de DHW (bijvoorbeeld niet schenken aan jongeren < 18 jaar). De regels van gemeentewege zijn neergelegd in de verordening paracommercie en/of de Algemene Plaatselijke Verordening. Daarnaast verstrekt de gemeente vergunningen en ontheffingen, al dan niet onder voorwaarden en stelt de gemeente het toetsingskader vast voor beleidsregels van de burgemeester inzake de ontheffingen ex. artikel 35 van de Drank- en Horecawet en de ontheffing op grond van artikel 4 van de Drank- en Horecawet.

Verordening

Het vastleggen van de schenktijden in de paracommercie is een wettelijke verplichting voor gemeenten (artikel 4 van de Drank- en Horecawet). Doel is het voorkomen van oneerlijke concurrentie tussen paracommercie en commerciële horeca. Met het stellen van regels is rekening gehouden met de pijler alcohol en jeugd. Het is verstandig de schenktijden in sportverenigingen en jongerencentra, zeker daar waar veel jongeren komen, niet te ruim te maken. Achterliggende gedachte is de wetenschap dat ruime schenktijden leiden tot meer consumptie. Ook is het de vraag of vanuit normatief oogpunt wenselijk is dat jongeren tijdens sport en spel van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat geconfronteerd worden met het alcoholgebruik van anderen. De schenktijden kunnen in een aparte verordening paracommercie worden opgenomen of deel uit maken van de Algemene Plaatselijke Verordening. De DHW biedt gemeenten daarnaast de mogelijkheid in de verordening regels op te nemen op grond van artikel 25a t/m 25d van de DHW (bijvoorbeeld prijsacties en happy hours beperken of het hanteren van toegangsleeftijden tot 21 jaar bij horecalocaliteiten en terrassen op bepaalde tijdstippen).

In de gemeente X zijn de schenktijden opgenomen in de Algemene Plaatselijke Verordening. Daarin is ook een artikel opgenomen over happy hours.

Beleidsregels ontheffingen

Het naleven van de leeftijdsgrenzen voor alcohol is moeilijk voor veel alcoholverstrekkers weten we uit diverse onderzoek (Roodbeen e.a., 2014 en Zeeuws naleefonderzoek). Dit geldt ook voor het naleven van bepalingen rondom dronkenschap en doortappen. Op evenementen is de naleving nog een fractie lastiger. Door de schaalgrootte, tijdelijke personeelskrachten en het gebrek aan een structurele controlesystematiek is de naleving vaak slecht. De DHW biedt gemeenten de mogelijkheid om voorwaarden te stellen aan het verlenen van een ontheffing van de DHW.

Gemeenten kunnen beleidsregels vaststellen om te bepalen of een paracommerciële inrichting op aanvraag een ontheffing krijgt van de schenkregele voor tijdelijke gelegenheden van bijzondere aard (artikel 4 DHW). Daarnaast kan de gemeente beleidsregels hanteren om te bepalen of en onder welke voorwaarden alcoholhoudende drank geschonken mag worden tijdens evenementen (artikel 35 DHW).

De burgemeester van X heeft een beleidsregel vastgesteld met betrekking tot artikel 35 DHW. Deze beleidsregel is (ter informatie) als bijlage . bij dit plan gevoegd.

8. Educatieve/communicatieve activiteiten

Dit plan kent twee einddoelgroepen: jongeren onder de 18 jaar en 18-23 jarigen. Meer dan in voorgaande jaren zullen mensen met een lage sociaal economische status opgezocht worden. In hoofdstuk 2 werd al uitgelegd dat preventie activiteiten het beste gericht kunnen zijn op de omgeving. Voor een belangrijk deel gaat het daarbij om de sociale en professionele omgeving. Daarom staan omgevingsgerichte educatieve activiteiten centraal in dit hoofdstuk. Daarbij onderscheiden we drie doelgroepen die invloed kunnen hebben op het alcoholgebruik van jongeren:

1. Alcoholverstrekkers
2. Scholen: BO (in mindere mate), VO, MBO en HBO
3. Ouders/opvoeders/andere volwassenen die (veel) met jongeren te maken hebben

Daarnaast moeten de jongeren zelf niet worden vergeten. Hoewel we weten dat zij minder open staan voor voorlichting is het wel van belang dat zij weten wat de consequenties van alcoholgebruik kunnen zijn en wat regels zijn zodat zij deze ook na kunnen leven.

Binnen de Zeeuwsbrede jeugd- en alcoholaanpak zijn diverse interventies ontwikkeld en uitgevoerd die zich richten op deze doelgroepen. Een overzicht hiervan is te vinden **in bijlage 5**. Dit overzicht is geen vaststaand overzicht maar kan continu aangevuld worden met nieuwe interventies. Bovendien zijn er ook interventies die onze partner Indigo Preventie uitvoert die niet onder de vlag van LZNZV vallen en dus niet zijn opgenomen in het overzicht maar die wel aan alcoholpreventie bijdragen.

Meer en meer komt de nadruk te liggen handhaving. Educatie en communicatie zijn ondersteunend hieraan en zijn belangrijk om draagvlak te creëren voor de nieuwe NIX18 norm. Ter illustratie worden hieronder enkele mogelijkheden per doelgroep toegelicht.

8.1 Alcoholverstrekkers

Met de term alcoholverstrekkers worden alle personen bedoeld die verantwoordelijk zijn voor een adequate naleving van de eerder genoemde bepalingen in de DHW. Dat kunnen zijn horecaondernemers, barpersoneel, barvrijwilligers, portiers, caissières, filiaalmanagers etc. Van deze professionals wordt verwacht dat ze de leeftijdsgrens voor de verstrekking van alcohol kennen en naleven, evenals het verbod op doorschenken bij dronkenschap en het toelaten van personen in kennelijke staat van dronkenschap in de onderneming, vereniging of het evenement. In tabel 1 van Hoofdstuk 5 ziet u de verschillende settings van waaruit de alcoholverstrekkers opereren. Het gaat in deze paragraaf concreet om: de detailhandel, de horeca/evenementen en de sportkantines. Hieronder worden enkele interventies die van toepassing zijn op deze settings toegelicht.

Training

Belangrijk is vooral dat een alcoholverstrekker zich bewust is van zijn/haar verantwoordelijkheid en in staat is juist te handelen, ook wanneer er weerstand is bij de klant. Om alcoholverstrekkers hierin te bekwamen zijn trainingsprogramma's ontwikkeld zoals de IVA (Instructie Verantwoord Alcoholgebruik) training voor barvrijwilligers en de Evenementen IVA.

Gekoppeld aan het handhavingsplan kunnen horecaondernemers en sportverenigingen bij wie voor een tweede maal een overtreding is vastgesteld op bovengenoemde zaken worden verplicht een training barcode/IVA door hun personeel/vrijwilligers en management te laten volgen.

Voor DHW-vergunningsvrije verkooppunten zoals supermarkten wordt geadviseerd overleg te laten plaatsvinden met de ondernemers(verenigingen) om helder te krijgen wat men intern aan training van personeel doet. Indigo Preventie biedt deze trainingen aan.

Nalevingscommunicatie

Naleving van de wet kan naast individuele training worden beïnvloed door nalevingscommunicatie. Doel van nalevingscommunicatie is om een gedragsverandering bij de doelgroep te creëren en om de subjectieve pakkans te vergroten. Daarom is een nalevingscommunicatieplan ontwikkeld. Dit kan ook worden ingezet voor andere nalevingsproblemen die in de gemeente spelen.

De volgende elementen maken in ieder geval onderdeel uit van de nalevingscommunicatiestrategie:

- *Educatieve communicatie*
Uitleg van de regels, de argumenten voor deze regels, uitleg over mogelijke hulpmiddelen om na te kunnen leven. Dit is nodig als onduidelijkheid over (het belang van) de regels naleving in de weg staat.
- *Dreigende communicatie*
Communicatie over controles, inzet mysteryshoppers, sancties, uitbreiding toezichtcapaciteit, etc. Deze vorm beïnvloedt de subjectieve pakkansbeleving en kan effectief zijn als blijkt dat de regels bewust overtreden worden.
- *Normatieve communicatie*
Bijvoorbeeld een interview met een ondernemer die de regels goed naleeft, een nieuwsbericht waarin het percentage nalevers wordt genoemd in plaats van het aantal overtreders. Oftewel: het communiceren van de gewenste norm, ervan uitgaande dat de gemiddelde mens graag aan de algemeen geldende norm wil voldoen.

Evenementenbeleid

Gemeenten passen waar mogelijk het evenementenbeleid aan en geven tips aan organisator op het gebied van alcoholverstrekking. Hier is een folder en informatiepakket vanuit LZNVZ voor beschikbaar.

8.2 Onderwijs

De school is een belangrijke pedagogische omgeving voor jongeren. Gedragsverandering creëren via voorlichtingsprogramma's blijkt lastig, zo niet onmogelijk (Babor, 2010). Toch is het relevant dat jongeren geïnformeerd raken over de risico's van alcoholgebruik. Met name de informatie over wat alcohol met de hersenontwikkeling doet is hierbij bruikbaar. Dat geldt niet alleen voor jongeren, maar ook voor hun ouders.

De scholen voor voorgezet onderwijs worden middels het overleg rondom de **Lokale Educatieve Agenda geadviseerd met dit thema aan de slag te gaan.**

Zoals al eerder aangegeven kent de Zeeuwse jeugd- en alcoholaanpak diverse interventies die gericht zijn op de setting onderwijs. Enkele voorbeelden worden hieronder aangehaald.

Alcoholvrije school

Gezien de nieuwe leeftijdsgrens mogen vrijwel alle leerlingen in het voortgezet onderwijs nog geen alcohol in bezit hebben in openbare gelegenheden en daarmee lijkt een alcoholvrije schoolbeleid de meest voor de hand liggende keuze. Een goed schoolprogramma biedt meer dan voorlichting en besteedt ook aandacht aan regels voor leerlingen en personeel met betrekking tot alcoholgebruik bij schoolfeesten, kampen, excursies en studiereizen. Een interventie die wij in Zeeland gebruiken die dit alles omvat is de 'Alcoholvrije School'. Bekeken wordt of scholen moeite hebben met de handhaving van de regels bij bijvoorbeeld feesten. Daar waar mogelijk wordt Indigo ingezet voor 'blaasacties' voorafgaand aan de

schoolfeesten en zal bekeken worden of toezichhouders van de gemeente een ondersteunende rol kunnen spelen.

Ouderavond via school

Jongeren zijn gemakkelijk via scholen te bereiken. Ouders van deze jongeren zijn echter steeds minder makkelijk via scholen te bereiken. Om toch een zo groot mogelijke groep ouders te bereiken wordt aangeraden thema's te combineren. Als ouders bijvoorbeeld toch naar school komen voor een mentoravond, wordt die avond ook ingezet op voorlichting over jeugd en alcohol te geven. Ook theater of social media zijn thema's waar ouders graag meer informatie over krijgen.

Vloggen

Indigo Preventie geeft leerlingen van VO scholen workshops over vloggen. Leerlingen mogen zelf een vlog maken met als thema jongeren en alcohol. Deze vlogs zullen ingezet worden op de social media accounts van LZNVZ.

Voorlichting 'Help mijn kind wordt een puber!' voor ouders van het BO en brugklasleerlingen

Help mijn kind wordt een puber omvat een bovenlokale ouderavond voor ouders van kinderen uit groep 7 en 8 en de brugklas met als thema's voorbereiding op pubergedrag en alcohol. Deze ouderavond wordt uitgevoerd door de GGD en Indigo Preventie.

Training Vroegsignalering

Door vroegtijdig te signaleren kun je in een eerder stadium ingrijpen zodat problemen bij kwetsbare jongeren voorkomen kunnen worden of minder ernstig zullen uitpakken. Mentoren uit het VO zullen getraind worden om dreigende alcoholproblematiek bij jongeren vroegtijdig te herkennen.

8.3 Ouders en de thuissituatie

Alcoholopvoeding

Ouders denken veelal dat het gedrag van hun puber volledig wordt bepaald door 'peers' (o.a. vrienden), terwijl zij wel degelijk ook zelf invloed hebben op het alcoholgebruik van hun kinderen (van der Vorst, 2006). Uit diverse onderzoeken blijkt dat veel jongeren thuis drinken en zelfs drank van hun ouders krijgen.

De beschikbaarheid van alcohol in huis en het stellen van regels zijn geschikte instrumenten om alcoholgebruik tegen te gaan. Uit onderzoek blijkt dat kinderen van ouders die geen duidelijke regels hebben afgesproken en geen leeftijdsgrens hebben gesteld voor het drinken van alcohol al op jongere leeftijd beginnen met drinken. Ze drinken bovendien vaker dan jongeren waarvan de ouders wel een leeftijdsgrens hebben gesteld. Naast het stellen van regels zijn andere beschermende factoren: een goede band tussen ouder en kind en een autoritatieve opvoedstijl.

Normverandering en opvoedondersteuning

Adviezen met betrekking tot alcoholopvoeding zullen wijd onder de ouders verspreid worden. Via diverse invalswegen zullen ouders geconfronteerd worden met de nix18 norm zodat die nieuwe norm voor hen normaal gaat worden. Ook zullen zij handvaten aangereikt krijgen om die norm toe te kunnen passen bij hun eigen kinderen. Dit gaat onder andere door:

- in samenwerking met VO-scholen de nix18 norm en de daarbij behorende opvoedadviezen aan te bieden (bijv. door informatieve stukjes in nieuwsbrieven en website van de school)
- het organiseren van stapavonden voor ouders van kinderen tussen de 14 en 18 jaar, waarbij ouders zelf kennis kunnen maken met de uitgaansgelegenheden waar hun kinderen komen en daar workshops van o.a. politie en GGD krijgen, over alcohol

maar mogelijk ook drugs en/of social media. Vaak ook gecombineerd met een theatervoorstelling.

- De inzet van Indigo aangaande de nazorg voor jongeren die terecht zijn gekomen op de alcoholpoli.
- De inzet van de politie bij het aantreffen van laveloze jongeren; ouders en kind zullen worden uitgenodigd op gesprek en krijgen beelden van de bodycam van de politie te zien. Hierna volgt een gesprek tussen politie, ouders en kind.
- Het houden van zogenaamde 'huiskamergesprekken' waarbij bij ouders thuis een gesprek wordt gevoerd met andere ouders over jongeren en alcohol.

8.4 Sportverenigingen

Uit het naleefonderzoek bleek dat met de sportverenigingen, erg slecht scoorden. Dit zou niet zo mogen zijn. Daarom is LZNVZ al enige tijd bezig met het benaderen van sportverenigingen. Dit gaat niet gemakkelijk. Zij geven zelf aan in een spagaat te zitten; enerzijds hebben zij de inkomsten vanuit de verkoop van alcoholische dranken hard nodig. Anderzijds willen zij niet het verkeerde voorbeeld geven aan de jeugd. Daarnaast heerst binnen veel sportverenigingen nog de norm dat een biertje erbij hoort (denk aan de zogenaamde '3^e helft'). Het kost tijd om deze norm te kunnen veranderen. De beste methode om dit te doen is een goede relatie met de sportverenigingen op te bouwen en samen met hen te kijken naar wat ze kunnen verbeteren. Hier zijn o.a. de volgende mogelijkheden voor:

- IVA training
- Voorlichtingsavond voor ouders en vrijwilligers
- Voorlichtingsavond voor jongeren
- Training vroegsignalering voor vrijwilligers

8.5 Publiekscommunicatie

Inzet van publieke bewustwordingscampagnes om het draagvlak voor het beleid te versterken en de norm met betrekking tot alcoholgebruik positief te beïnvloeden zijn heel belangrijk. De nix18 norm zal de geldende norm moeten worden en dat behoeft voorlopig blijvende aandacht. Kennisverhoging en opvoedgedrag verbeteren door regel- en normstelling zal alleen werken als het algemene publiek via allerlei invalswegen elke keer maar weer dezelfde boodschap krijgt voorgeschoteld. Dit doen we door een Zeeuwse publiekscampagne waarin deelcampagnes als de Ikpas en de NIX18 campagne een belangrijke plek innemen. Ook worden er regelmatig via social media en via de nieuwsbrief berichten verspreid en proberen we zoveel mogelijk free-publicity te verwerven als we in onze **eigen gemeente** een activiteit uitvoeren.

8.6 Jongeren

Jongeren zelf zijn nauwelijks vatbaar voor sec voorlichtingsactiviteiten (Roodbeen, 2014). Het is daarom van belang nooit in te zetten op alleen maar voorlichtingsactiviteiten voor jongeren. Toch is het relevant dat jongeren weet hebben van de risico's die alcoholgebruik met zich meebrengen en kennis hebben over de wet- en regelgeving. We richten ons met LZNVZ met name om de schil rond jongeren heen. Als zij goed op de hoogte zijn zullen zij deze informatie aan de jongeren doorgeven. Daarnaast krijgen ook de jongeren zelf via onze media campagne de boodschap NIX18 mee en willen wij ze laten ervaren dat je ook veel lol kunt hebben zonder alcohol. Een activiteit die hiervoor ontstaan is zijn de zogenaamde 'frisfeesten'. Belangrijk hierbij is jongeren ook zelf te betrekken zodat je weet dat je een goede line-up, coole drankjes en een goede locatie hebt. Indigo Preventie werkt volgens een protocol op basis van eerder georganiseerde frisfeesten zodat incidenten zoveel mogelijk voorkomen kunnen worden

8.7 Effectmeting en evaluatie

Het effect van de educatieve maatregelen uit dit plan worden gemeten met de Jeugdmonitor en de jongvolwassenmonitor van het ZB| Planbureau. Deze worden respectievelijk in 2019 en 2020 herhaald. Eveneens kan het ZB| Planbureau haar ZB panel inzetten voor extra vragen bij de ouders/verzorgers.

9. Uitvoering

Uitgangspunt van dit plan is het beïnvloeden van de omgeving van de jonge drinker opdat deze meer gezonde en veilige keuzes kan maken met betrekking tot alcohol. In de interventiestrategie (hoofdstuk 3) is vastgesteld op welke pijlers wordt ingezet om jongeren te beïnvloeden richting een verantwoorde leefstijl. De daadwerkelijke uitvoering waarvan de kaders in hoofdstuk 4 (toezicht en handhaving) en hoofdstuk 6 (educatie) zijn aangegeven wordt in jaarlijkse uitvoeringsplanningen opgenomen. Zo kennen we voor toezicht en handhaving het **integrale handhaving uitvoeringsprogramma**, waarin op basis van deze nota een hoofdstuk wordt toegevoegd ten aanzien van de Drank- en Horecawet. Voor educatie en bewustwording is er het **jaarwerkplan educatie en bewustwording*****.

Zoals in hoofdstuk 2 is geschetst, werkt alcoholbeleid het beste als op meerdere beleidspijlers tegelijkertijd wordt ingezet. Dat impliceert ook dat er in de uitvoering meerdere partners en stakeholders betrokken zijn. Hieronder een beschrijving van de belangrijkste samenwerkingspartners en de organisatiestructuur.

9.1 Samenwerking met externe partners

Op een integraal dossier als het alcoholbeleid is samenwerking essentieel voor een goede uitvoering. De volgende partners zijn daarbij concreet in beeld:

Politie	Hotspots in kaart brengen, veiligheid tijdens inspecties, jongeren vragen naar ID, inzet bodycams en eventuele samenwerking met betrekking tot de aanpak van doortappen vanuit het Wetboek van Strafrecht en openbare dronkenschap (artikel 252 resp. 453).
Ondernemers/ Verenigingen/	Naleving DHW, nalevingscommunicatie, training personeel.
Scholen	Halfjaarlijks overleg over intern schoolbeleid (in kader van Lokale Educatieve Agenda) en over informatievoorziening richting ouders.
Gezondheids- Organisaties	Partners als de GGD, ziekenhuizen en Indigo, de Instelling voor verslavingszorg zijn belangrijk bij de uitvoering en ontwikkeling van educatieve interventies.
Provinciale Samenwerking	In Zeeland wordt op provinciaal en regionaal niveau samengewerkt door middel van een Zeeuwse Jeugd en Alcoholaanpak, 'Laat ze niet (ver)zuipen!'. In deze aanpak staat de integrale benadering en samenwerking centraal.

9.2 Financiën

Budget en personele capaciteit voor educatie
Budget en personele capaciteit voor toezicht en handhaving

Literatuurlijst

Babor e.a. (2010). *Alcohol no ordinary commodity*. Oxford: University press.

Bieleman, B., Kruize, A. & Zimmerman, C. (2011). *Monitor alcoholverstrekking jongeren 2011*. Groningen: Intraval.

Crews, F.T., Braun, C.J., Hoplight, B., Switzer, R.C. 3rd, & Knapp, D.J. (2000). Binge ethanol consumption causes differential brain damage in young adolescent rats compared with adult rats. *Alcohol: clinical and experimental research*, 24(11), 1712-1723.

Dalen, W.E. van, Franken, F., de Greeff, J., Mulder, J., van Straten, P. & van der Wulp, N.Y. (2013). *Het perspectief voor de Alcoholvrije School in Nederland*. Utrecht: STAP

Dijck, D. van, & Knibbe, R.A. (2005). *De prevalentie van probleemdrinken in Nederland: Een algemeen bevolkingsonderzoek*. Maastricht: Universiteit van Maastricht.

Hibell, B., Guttormsson, U., Ahlström, S., Balakireva, O., Bjarnason, T., Kokkevi, A., & Kraus, L. (2012). *The 2011 ESPAD report: Substance use among students in 36 European countries*. Stockholm: The Swedish Council for Information and Alcohol and Other Drugs (CAN).

Holder, H. D. (1998). *Alcohol and the Community: A Systems Approach to Prevention*. Cambridge: Cambridge University Press.

Meier, P. et al. (2008). The independent review of the effects of alcohol pricing and promotion. Summary of Evidence to Accompany Report on Phase 1: Systematic Reviews. School of Health and Related Research, University of Sheffield, UK.

Reynolds, R.I. (2003). *Building Confidence in Our Communities*. London: London Drug Policy Forum.

Roodbeen, R., Lie, K.J. & Schelleman-Offermans, K. (2014). *Alcoholverkoop aan jongeren 2013*. Nuchter, kenniscentrum leeftijdsgrenzen.

Van der Vorst, H., Engels, R.C.M.E., Meeus, W., & Dekovic, M. (2006). Parental Attachment, Parental Control, and Early Development of Alcohol Use: A Longitudinal Study. *Psychology of Addictive Behaviors*, Vol. 20, No. 2, 107–116

Verdurmen, J., Monshouwer, K., Dorsselaar, S. van, Lokman, S., Vermeulen-Smit, E., & Vollebergh, W. (2012). *Jeugd en riskant gedrag 2011: Kerngegevens uit het peilstationsonderzoek scholieren*. Utrecht: Trimbos-instituut.

Wagenaar, A.C., Toomey, T.L. & Erickson, D.J. (2005). *Complying With the Minimum Drinking Age: Effects of Enforcement and Training interventions*. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 29, 2, 255-262

Bijlage 1

Artikel DHW / verorde- ning	Overtreding	Toelichting	Stap: waarsch- uwen = 1 (direct) optreden = 2	(aanbevolen) sanctiemid- del bij (direct) optreden	Indicatie hoogte dwang- som	Modali- teit last onder dwang- som	Begunstigings termijn (termijn voor het ongedaan maken van de onrechtmatige situatie)	Bestuurlijke boete (bedragen in euro's); verhoging boete bij recidive binnen 12 mnd	
								natuurlijke persoon of rechtsperso on telt <u>minder dan</u> <u>50</u> <u>werknemers</u>	natuurlijke persoon of rechtsperso on telt <u>50 of</u> <u>meer</u> <u>werknemers</u>
3	Bedrijf exploiteert zonder (rechtsgeldige) vergunning	Geen vergunning, <u>wel</u> zicht op legalisatie	1	Last onder dwangsom	* 750-1500 tot 50m2, * 1500- 3000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 3000- 5000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 5000- 7500 boven 500 m2.	dag	1 week	680 (vergunning nog niet verleend)	1360 (vergunning nog niet verleend)
3	Bedrijf exploiteert zonder (rechtsgeldige) vergunning	Geen vergunning, <u>geen</u> zicht op legalisatie	2	Bestuursdwang			1 week	1360 (vergunning niet aangevraagd of geweigerd)	2720 (vergunning niet aangevraagd of geweigerd)
8	Leidinggevende voldoet niet langer aan een of meerdere aan hem gestelde vereisten	Artikel 31 verplicht in dat geval tot intrekking vergunning	2	Intrekking vergunning	Niet mogelijk		1 week tot 12 weken, afhankelijk van vereiste	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
10	Inrichting voldoet niet langer aan een of meerdere gestelde inrichtingseisen	Artikel 31 verplicht in dat geval tot intrekking vergunning	2	Intrekking vergunning	Niet mogelijk		1 week tot 12 weken, afhankelijk van inrichtingsaanpassin- gen	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)

12, lid 1 en 2	Verstrekken alcoholhoudende drank in een niet op de vergunning vermelde lokaliteit		1	Bestuurlijke boete	* 750-1500 tot 50m2, * 1500-3000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 3000-5000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 5000-7500 boven 500 m2.	overtreding	1 week	1020	2040
13, lid 1	Verbod verstrekking alcohol voor gebruik elders dan ter plaatse		1	Bestuurlijke boete	* 1500-3000 tot 50m2, * 3000-6000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 6000-10000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 10000-15000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1360	2720
13, lid 2	Verbod verstrekking alcohol voor gebruik ter plaatse in slijtersbedrijf	Slechts toegestaan indien een klant erom vraagt de alcoholhoudende drank eerst te proeven	1	Bestuurlijke boete	* 1500-3000 tot 50m2, * 3000-6000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 6000-10000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 10000-15000	overtreding	1 dag	1360	2720

					boven 500 m2.				
14, lid 1	Verbod andere bedrijfsactiviteiten in slijtersbedrijf	In het Besluit aanvulling omschrijving slijtersbedrijf staat welke activiteiten in het slijtersbedrijf zijn toegestaan	1	Bestuurlijke boete	* 1000-2000 tot 50m2, * 2000-4000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 4000-7000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 7000-10000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1020	2040
14, lid 2 en 15, lid 1	Verbod kleinhandel in horecalokaliteit of op terras		1	Bestuurlijke boete	* 1000-2000 tot 50m2, * 2000-4000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 4000-7000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 7000-10000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1020	2040
15, lid 2	Verbod rechtstreekse verbinding tussen slijterij en andere neringruimte voor kleinhandel		1	Last onder dwangsom	* 1000-2000 tot 50m2, * 2000-4000 van 51 m2 t/m 150 m2,	week	1 week	1020	2040

					* 4000-7000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 7000-10000 boven 500 m2.				
16	Verbod automatenverkoop alcohol	M.u.v. hotelkamers	1	Last onder dwangsom	* 1000-2000 tot 50m2, * 2000-4000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 4000-7000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 7000-10000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1020	2040
17	Verbod verstrekken alcoholhoudende drank anders dan in gesloten verpakking	Dit geldt voor supermarkten en slijterijen, niet voor horeca-inrichtingen	1	Bestuurlijke boete	* 1000-2000 tot 50m2, * 2000-4000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 4000-7000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 7000-10000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1020	2040

18, lid 1 en 2	Verkoopverbod zwak-alcoholische drank anders dan in slijtersbedrijf of levensmiddelenbedrijf voor gebruik elders dan per plaatse		2	Bestuurlijke boete	* 1500-3000 tot 50m2, * 3000-6000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 6000-10000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 10000-15000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1360	2720
18, lid 3	Onderscheid tussen zwak-alcoholhoudende en alcoholvrije dranken ontbreekt in ruimte van het levensmiddelenbedrijf		1	Last onder dwangsom	* 1000-2000 tot 50m2, * 2000-4000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 4000-7000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 7000-10000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1020	2040
19, lid 1	Verbod op bestelservice sterke drank voor ander bedrijf dan slijtersbedrijf en partijen-catering		2	Bestuurlijke boete	* 1000-2000 tot 50m2, * 2000-4000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 4000-7000 van 151 m2 t/m 500 m2,	overtreding	1 dag	1020	2040

					* 7000-10000 boven 500 m2.				
19, lid 2	Verbod bestelservice zwak-alcoholhoudende drank, behalve vanuit de uitzonderingen genoemd in artikel 19 lid 2		2	Bestuurlijke boete	* 1000-2000 tot 50m2, * 2000-4000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 4000-7000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 7000-10000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1020	2040
20, lid 1	Verkoop alcohol aan persoon < 18 jaar en > 18jaar kennelijk bestemd voor jonger dan 18		2	* Bestuurlijke boete * Tijdelijke ontzegging bevoegdheid verkoop zwak-alcoholhoudende drank door niet-DHW-vergunningplichtige detailhandel (ex art 19a DHW; min. 1 en max. 12 wk; three strikes out)	* 1500-3000 tot 50m2, * 3000-6000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 6000-10000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 10000-15000 boven 500 m2.	overtreding	1 uur	* 1360 * Geen bestuurlijke boete mogelijk bij toepassing van art. 19a DHW (three strikes out).	* 2720 * Geen bestuurlijke boete mogelijk bij toepassing van art. 19a DHW (three strikes out).
20, lid 2	Persoon < 18 jaar, zonder toezicht van persoon 21 jaar of ouder, toegelaten in slijtersbedrijf		2	Bestuurlijke boete	* 1500-3000 tot 50m2, * 3000-6000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 6000-	overtreding	1 uur	1360	2720

					10000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 10000- 15000 boven 500 m2.				
20, lid 4	Niet duidelijk aangegeven leeftijdsgrenzen		1	Last onder dwangsom	* 750-1500 tot 50m2, * 1500- 3000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 3000- 5000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 5000- 7500 boven 500 m2.	week	1 dag	680	1360
20, lid 5	Dronken personen of onder invloed van drugs toegelaten in horeca- en slijtersbedrijf		2	Last onder dwangsom	* 1500- 3000 tot 50m2, * 3000- 6000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 6000- 10000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 10000- 15000 boven 500 m2.	overtreding	1 uur	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
20, lid 7	Onder invloed (dronken of drugs) aan het werk zijn in horeca- en slijtersbedrijf		2	Last onder dwangsom	* 1500- 3000 tot 50m2, * 3000- 6000 van 51 m2 t/m	overtreding	1 uur	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)

					150 m2, * 6000-10000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 10000-15000 boven 500 m2.				
21	Alcohol verstrekken wat tot verstoring openbare orde, veiligheid of zedelijkheid leidt		2	Last onder bestuursdwang (sluiting alcoholverkoop)			Zeer korte termijn	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
22, lid 1 en 2	Verbod alcoholhoudende drank te verstrekken in tankstations e.d.		2	Bestuurlijke boete	* 1500-3000 tot 50m2, * 3000-6000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 6000-10000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 10000-15000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1360	2720
24, lid 1 en 2	Geen leidinggevende of vereiste persoon aanwezig in horeca- en slijtersbedrijf		2	Bestuurlijke boete	* 1500-3000 tot 50m2, * 3000-6000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 6000-10000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 10000-	overtreding	1 uur	1020	2040

					15000 boven 500 m2.				
24, lid 3	Verkoop alcohol/dienst door personen < 16 jaar		2	Bestuurlijke boete	* 1000- 2000 tot 50m2, * 2000- 4000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 4000- 7000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 7000- 10000 boven 500 m2.	overtreding	1 uur	1020	2040
25, lid 1	Verbod aanwezigheid alcoholhoudende drank behoudens uitzondering		2	Bestuurlijke boete	* 1500- 3000 tot 50m2, * 3000- 6000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 6000- 10000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 10000- 15000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1360	2720
25, lid 2	Verbod nuttig alcoholhoudende drank ter plaatse, in niet zijnde horecabedrijf, behoudens uitzondering		2	Bestuurlijke boete	* 1500- 3000 tot 50m2, * 3000- 6000 van 51 m2 t/m 150 m2,	overtreding	1 dag	1360	2720

					* 6000-10000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 10000-15000 boven 500 m2.				
25, lid 3	Verbod alcoholhoudende drank in vervoermiddel, behoudens enkele uitzonderingen		1	Last onder dwangsom	* 1000-2000 tot 50m2, * 2000-4000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 4000-7000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 7000-10000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	Niet mogelijk door burgemeester (art. 44a DHW), wel door NVWA (art. 44aa lid 1 DHW)	Niet mogelijk door burgemeester (art. 44a DHW), wel door NVWA (art. 44aa lid 1 DHW)
29, lid 3	Vergunning, aanhangsel e.d. niet aanwezig in inrichting		1	Last onder dwangsom	* 750-1500 tot 50m2, * 1500-3000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 3000-5000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 5000-7500 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	680	1360
30	Vergunninghouder heeft geen melding gedaan van wijziging in inrichting	Imperatieve intrekkinggrond	2	Intrekking vergunning	Niet mogelijk		1 week	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)

30a, lid 1	Geen melding nieuwe leidinggevende of doorhaling gedaan	Imperatieve intrekkinggrond	2	Intrekking vergunning	Niet mogelijk		1 week	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
31, lid 1	Gevaar voor openbare orde, veiligheid of zedelijkheid door voorgedane feiten	Imperatieve intrekkinggrond	2	Intrekking vergunning	Niet mogelijk		1 dag	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
31, lid 2	Handelen in strijd met vergunningvoorschriften of regels uit DHW	Facultatieve intrekkinggrond	1	* Schorsing vergunning (art. 32 DHW) * Intrekking vergunning			1 week	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
31, lid 3	Resultaat Wet bibob en minimaal 3x weigering bijschrijving persoon op aanhangsel	Facultatieve intrekkinggrond	1	* Schorsing vergunning (art. 32 DHW) * Intrekking vergunning			1 week	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
35, lid 1	Zonder ontheffing zwak-alcoholhoudende drank verstrekken		2	Last onder bestuursdwang (sluiting alcoholverkoop)			1 uur	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
35, lid 2	Niet voldoen aan beperkingen/voorschriften die gekoppeld zijn aan ontheffing		2	Last onder bestuursdwang (sluiting alcoholverkoop)			1 uur	1020	2040
35, lid 4	Ontheffing niet aanwezig		1	Last onder dwangsom	* 750-1500 tot 50m2, * 1500-3000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 3000-5000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 5000-7500 boven 500 m2.	overtreding	1 uur	680	1360

44	Niet meewerken aan artikel 5:20 Awb		1	Last onder bestuursdwang (afhankelijk van waaraan niet meegewerkt wordt)			Zeer korte termijn, aangezien de werkzaamheden door moeten kunnen gaan	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
45	Alcohol bij zich hebben op publiek toegankelijke plaatsen door < 16 jaar, m.u.v. in winkels		2	Strafrechtelijk (PV)				Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
Verordening									
4 DHW 2:34A APV	Paracommercieel horecabedrijf houdt zich niet aan de schenktijden voor alcoholhoudende drank	Paracommercieel e verordening. Twee opties genoemd in model-APV, maar beide artikelen hebben dezelfde strekking voor deze lijst.	2	Bestuurlijke boete	1000	overtreding	1 dag	1020	2040
2:34B APV (4 DHW)	Paracommercieel horecabedrijf schenkt alcoholhoudende drank tijdens verboden genoemde bijeenkomsten of boven het maximum aantal genoemde bijeenkomsten	Paracommercieel e verordening. Twee opties genoemd in model-APV (keuze voor dit artikel in APV door gemeente te maken, afhankelijk daarvan hier wijzigen)	2	Bestuurlijke boete	1000	overtreding	1 dag	1020	2040

2:34B APV	Paracommercieel horecabedrijf doet geen of te laat melding van het schenken van alcohol tijdens bijeenkomst	Paracommercieel e verordening. Twee opties genoemd in model-APV (keuze voor dit artikel in APV door gemeente te maken, afhankelijk daarvan hier wijzigen)	2	Bestuurlijke boete	1000	overtreding	1 dag	1020	2040
4, lid 5	Ontheffing niet aanwezig		2	Last onder dwangsom	750	overtreding	1 dag	680	1360
9	Geen registratie van barvrijwilligers of reglement aanwezig bij paracommercieel horecabedrijf		2	Last onder dwangsom	750	week	1 week	680	1360
2:34C APV 25a DHW	Horecabedrijf of slijtersbedrijf houdt zich niet aan het verbod en de beperkingen (ingesteld op geografische gebieden, de aard van de inrichting en in tijd)	Optioneel artikel in model-APV	1	Bestuurlijke boete	* 1000-2000 tot 50m2, * 2000-4000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 4000-7000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 7000-10000 boven 500 m2.	overtreding	1 week	1020	2040
2:34D APV25b DHW	Bedrijf (andere detailhandel dan slijtersbedrijf) houdt zich niet aan het verbod en de beperkingen (ingesteld	Optioneel artikel in model-APV	1	Bestuurlijke boete	* 1000-2000 tot 50m2, * 2000-4000 van 51 m2 t/m 150	overtreding	1 week	1020	2040

	op geografische gebieden en tijd)				m2, * 4000-7000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 7000-10000 boven 500 m2.				
2:34E APV 25c DHW	Horecabedrijf laat personen onder de toegestane leeftijd toe in horecalokaliteit en terrassen	Vier opties genoemd in model-APV, maar alle optionele artikelen hebben dezelfde strekking voor deze lijst.	1	Bestuurlijke boete	* 1000-2000 tot 50m2, * 2000-4000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 4000-7000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 7000-10000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1020	2040
2:34F APV 25d DHW	Horecabedrijf past happy hours toe, ondanks verbod	Optioneel artikel in model-APV	1	Bestuurlijke boete	* 1000-2000 tot 50m2, * 2000-4000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 4000-7000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 7000-10000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1020	2040

risicoanalyse blad alcohol

Categorie	Inrichting	Kans (overtredersniveau)	Effect	Risico	Veel jongeren?	Openbare orde problematiek?	Paracommercie
Horeca	a			0			
	b			0			
	etc			0			
Slijterijen	a			0			
	b			0			
	etc			0			
Detailhandel / supermarkten	a			0			
	b			0			
	etc			0			
Evenementen	a			0			
	b			0			
XXXXXXXXX	etc			0			

Categorie-indeling bepalen

score van 1 tot 3

score van 1 tot 3

score van 1 tot 3

score van 1 tot 3

Ja of nee

CONCEPT Beleidsregel ontheffing artikel 4 lid 4 en artikel 35 Drank- en Horecawet gemeente Schouwen Duiveland

De burgemeester van Schouwen-Duiveland;

gelezen het voorstel van de afdeling R en M, cluster vergunningverlening d.d.

;

gelet op artikel 4 lid 4 en artikel 35 van de Drank- en Horecawet en titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht;

overwegende dat:

- de Drank en Horecawet per 1 januari 2013 en 1 januari 2014 is gewijzigd;
- de leeftijdsgrens voor het bedrijfsmatig mogen verstrekken aan personen van 16 jaar met in gang van 1 januari 2014 naar 18 jaar is opgetrokken;
- de gemeenteraad bij besluit van 19 december 2013, op grond van artikel 4 van de Drank- en Horecawet verordenende bepalingen voor paracommerciële rechtspersonen heeft vastgesteld in de vorm van de artikelen 2:23 b van de Algemene Plaatselijke Verordening;
- de burgemeester op grond van artikel 4 lid 4 van de Drank- en Horecawet de bevoegdheid heeft ontheffing te verlenen van het gestelde in artikel 2:34b van de Algemene Plaatselijke Verordening en de belangenafweging daartoe in beleidsregels wil vastleggen;
- de burgemeester geen ontheffingsregeling wenst voor het verbod op sterke drank in inrichtingen van paracommerciële rechtspersonen;
- de gemeente Schouwen-Duiveland één van deelnemers is aan het Zeeuwse projectplan Jeugd en Alcohol;
- de deelnemende gemeenten zich hebben voorgenomen gezamenlijk te werken aan het tegengaan van alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar en het verantwoord alcohol gebruik door jongeren vanaf 18 jaar;
- de mate van de mogelijkheid tot verkrijging van alcoholhoudende drank hierin een belangrijke pijler is;
- door de vele evenementen op Schouwen-Duiveland waarbij alcoholhoudende drank buiten een inrichting beschikbaar wordt gesteld de mogelijkheid tot verkrijging groot is;
- hij het vanwege de leeftijdsverhoging naar 18 jaar noodzakelijk acht nieuw uniform beleid vast te stellen waaraan aanvragen om een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Drank- en Horecawet worden getoetst;
- hij daarom de beleidsregels ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Drank- en Horecawet welke hij op heeft vastgesteld wenst in te trekken

besluit:

vast te stellen de:

Beleidsregel ontheffing artikel 4 lid 4 en artikel 35 Drank- en Horecawet gemeente Schouwen Duiveland

1. Beleidsregel ontheffing artikel 4 lid 4 Drank- en Horecawet

Inleiding

Op grond van artikel 4, vierde lid, van de Drank- en Horecawet heeft de burgemeester de bevoegdheid om voor ten hoogste twaalf aaneengesloten dagen ontheffing te verlenen van de in artikel 2:34b gestelde regels voor alkoholschenktijden en voor de verschillende soorten bijeenkomsten. Het gaat om bijzondere gelegenheden van zeer tijdelijke aard. Te

denken valt aan bijzondere kampioenschappen, de viering van Koningsdag en bezoeken van leden koninklijk huis of dergelijke grotendeels onvoorziene en bijzondere gebeurtenissen.

De ontheffingverlening voor bijeenkomsten die gericht zijn op personen welke niet, of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de desbetreffende rechtspersoon betrokken zijn komt bijvoorbeeld aan de orde bij het organiseren van de Koningsdagsspelen en -activiteiten van de plaatselijke Oranjeverenigingen welke op de sportvelden worden georganiseerd.

De paracommerciële vergunninghouder mag dan middels een ontheffing van haar drank en horecavergunning gebruik maken ten behoeve van die activiteiten. De burgemeester wenst geen ontheffing te verlenen van het kunnen schenken bij bijeenkomsten van persoonlijke aard.

Toelichting begrip bijzondere gelegenheid van zeer tijdelijke aard-toetsingskader

Deze definitie van bijzondere gelegenheden van zeer tijdelijke aard wordt ook gebruikt bij artikel 35 Drank en Horecawet. De achtergrond is echter anders.

Bij de ontheffingsmogelijkheid op grond van artikel 4 lid 4 wordt bedoeld op grotendeels onvoorziene en/of zeer bijzondere gebeurtenissen. Artikel 35 ziet veelal op evenementen. Zie voor een uitleg van de definitie voor artikel 35 onder 2.3 van dit beleid.

Een ontheffing wordt verleend wanneer de burgemeester het wenselijk of nodig acht om in een individueel geval een uitzondering te maken op de schenktijden voor paracommerciële instellingen (2:34b van de Apv). Hiertoe wordt uitsluitend overgegaan indien het gaat om een bijzondere gelegenheid die maximaal 12 dagen voortduurt.

Daarnaast mag een ontheffing er niet toe leiden dat alsnog sprake zal zijn van onaanvaardbare concurrentieverhoudingen. Immers, de regels voor paracommerciële bedrijven hebben als primaire doel om juist oneerlijke concurrentie tegen te gaan. Tot slot geldt dat een ontheffing niet als ongewenst neveneffect heeft dat veel jongeren onder de 18 onnodig in aanraking komen met alcoholconsumptie. Het kan om voornoemde redenen niet zo zijn dat op iedere aanvraag automatisch ontheffing wordt verleend. Het afgeven van een ontheffing is niet de regel maar uitzondering. De aanvrager van een ontheffing dient derhalve goed te motiveren waarom er in het desbetreffende geval sprake is van een bijzondere gelegenheid.

Beleidsregels:

Artikel 1

Van de ontheffingsmogelijkheid op grond van artikel 4 lid 4 van de Drank- en Horecawet maakt de burgemeester slechts gebruik in het geval van de alkoholschenktijden (art. 2:34b leden 1a, 1b, 1c en 2 Apv) en bijeenkomsten die gericht zijn op personen welke niet, of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de desbetreffende rechtspersoon betrokken zijn (art. 2:34b lid 3 Apv) en wel alleen bij zeer bijzondere gelegenheden van zeer tijdelijke aard en voor maximaal 12 dagen per jaar.

Artikel 2

De ontheffing verleent de burgemeester met inachtneming van artikel 2:29 lid 5 van de Algemene Plaatselijke Verordening tot uiterlijk 03.00 uur

Artikel 3

Van artikel 2:34b lid 4 (verbod op het schenken van sterke drank) wordt geen ontheffing verleend.

Artikel 4

Bijzondere gelegenheden van zeer tijdelijke aard zijn in ieder geval:

- de viering van Koningsdag
- een lustrumfeest van de paracommerciële instelling/vergunninghouder
- strikt verenigingsgerelateerde feesten voor leden (toernooifeest uitgezonderd)
- een feest in verband met een wedstrijd tegen een betaaldvoetbalorganisatie
- een vrijwilligersavond (maximaal 2 maal per jaar)
- een kampioensfeest voor seniorenteams
- een nieuwjaarsreceptie
- een eindfeest in verband met de afsluiting van het speelseizoen

Artikel 5

De burgemeester weigert de aangevraagde ontheffing als de bijzondere gelegenheid zich hoofdzakelijk richt op jongeren onder de 18 jaar of de aanvrager niet beschikt over een geldige drank- en horecavergunning;

2. Beleidsregel ontheffing artikel 35 Drank- en Horecawet

1. Inleiding

a. Aanleiding en probleem

De problematiek rondom jeugd en alcohol is in Zeeland vergelijkbaar ernstig met die in de rest van Nederland: jongeren drinken steeds jonger, sommigen drinken veel en vaak. In de kern kan het vraagstuk teruggebracht worden tot twee onderdelen. Het eerste heeft betrekking op het gebruik van alcohol door jongeren onder de 16 jaar. De afgelopen jaren is het drinken van alcohol door deze groep jongeren gestegen terwijl dit gepaard gaat met gezondheidsrisico's op korte en lange termijn. Het tweede onderdeel heeft betrekking op overmatig en excessief alcoholgebruik door jongeren in het algemeen. Dit gebruik gaat niet zelden gepaard met overlast en openbare orde problematiek, in het bijzonder in de weekenden. Ook voor deze jongeren brengt het nuttigen van (grote hoeveelheden) alcohol grote gezondheidsrisico's met zich mee. Dit heeft geleid tot de volgende hoofddoelstellingen in het project Jeugd en Alcohol:

- Het tegengaan van alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar. Introductie en bestendiging van de norm: onder de 18 geen alcohol;
- Verantwoord alcoholgebruik door jongeren vanaf 18 jaar. Tegengaan van overmatig en excessief alcoholgebruik door uitgaande jongeren zowel privé als in het publieke domein;
- Er sprake is van een blijvend politiek en maatschappelijk draagvlak met betrekking tot het tegengaan van alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar en een verantwoord alcoholgebruik door jongeren vanaf 18 jaar.

De aanpak 'Jeugd en Alcohol' staat nadrukkelijk op de politieke en bestuurlijke agenda van de 13 Zeeuwse gemeenten en de provincie. Hiervoor is een bestuurlijke overeenkomst getekend voorzien van een uitvoeringsplan.

Een van de middelen om de doelen van het project te halen is, naast voorlichting en preventie en handhaving van regels, consequent uitvoering te geven aan de ontheffingsregeling op grond van artikel 35 van de Drank- en Horecawet en dit in het evenementenbeleid op te nemen. Schouwen-Duiveland kent bijzonder veel evenementen waarbij buitenbars worden geplaatst waarvoor de burgemeester een ontheffing ingevolge de Drank- en Horecawet verstrekt. In 2010 zijn 50 en in 2011 53 ontheffingen verleend. De praktijk tot nu toe is dat de burgemeester ook ontheffingen verstrekt op plaatsen waar een wapen- en alcoholverbod op de openbare weg van toepassing was. Dat conflicteert. Consequent beleid kan voorkomen dat dit soort ongewenste situaties ontstaan.

b. Doel

Deze beleidsregel is mede bedoeld als een bewustwordingsdocument, waarbij mogelijkheden worden aangereikt om tot een betere onderbouwing te komen bij de verlening, intrekking of weigering van een ontheffing ex artikel 35 van de Drank- en Horecawet (de wet).

De bewustwording moet er toe leiden, dat als het ware niet meer "automatisch" een ontheffing wordt verleend als daartoe een aanvraag wordt ingediend.

Met deze beleidsregel wordt beoogd dat alle gemeenten in Zeeland artikel 35 van de wet op consequente wijze toepassen. Hiermee wordt bereikt dat aan evenementen/festiviteiten voorschriften worden gesteld vanuit een oogpunt van onder meer alcoholmatiging en dat het verstrekken van alcoholhoudende drank plaatsvindt door een leidinggevende die beschikt over de vereiste papieren.

2. Wettelijk kader en voorschriften uit de Drank- en Horecawet

Artikel 35, lid 1 van de wet geeft aan dat de burgemeester ten aanzien van het verstrekken van zwakalcoholhoudende drank op aanvraag ontheffing kan verlenen van het in artikel 3 van de Drank- en Horecawet voor de uitoefening van het horecabedrijf gestelde verbod. Ontheffing kan worden verleend voor een in de beschikking aangegeven bijzondere gelegenheid van zeer tijdelijke aard voor een aaneengesloten periode van ten hoogste twaalf dagen. Verstrekking van zwakalcoholhoudende drank mag alleen geschieden onder de onmiddellijke leiding van een persoon die voldoet aan de eisen, gesteld in artikel 8, leden 1 en 3 van de wet.

Deze eisen zijn:

- De leidinggevende mag niet onder curatele staan of uit de ouderlijke macht of voogdij ontzet zijn;
- De leidinggevende mag niet in enig opzicht van slecht levensgedrag zijn;
- De leidinggevende moet de leeftijd van eenentwintig jaren hebben bereikt;
- De leidinggevende beschikt over voldoende kennis en inzicht met betrekking tot sociale hygiëne.

De ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de wet heeft uitsluitend betrekking op het bedrijfsmatig of anders dan om niet verstrekken van zwakalcoholhoudende drank, buiten een horeca-inrichting.

De wet definieert zwakalcoholhoudende drank als volgt: alcoholhoudende drank, met uitzondering van sterke drank.

Onder "alcoholhoudende drank" verstaat de wet: de drank, die bij een temperatuur van 20 graden Celsius voor meer dan een half volumepercent uit alcohol bestaat.

En het begrip "sterke drank" wordt gedefinieerd als de drank, die bij een temperatuur van 20 graden Celsius voor vijftien of meer volumepercenten uit alcohol bestaat, met uitzondering van wijn.

Voor alle duidelijkheid: de ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de wet heeft betrekking op het verstrekken van zwakalcoholhoudende drank, dus alcoholhoudende drank met uitzondering van sterke drank.

3. Afbakening begrip 'bijzondere gelegenheid van zeer tijdelijke aard'

De burgemeester heeft – als het gaat om het verlenen van deze ontheffingen – enige beleidsvrijheid en dat is ook absoluut noodzakelijk, omdat de wet zelf geen definitie geeft van het begrip "bijzondere gelegenheid van zeer tijdelijke aard."

In de memorie van toelichting op de wet is een bijzondere gelegenheid omschreven als: een kermis, braderie, muziek- en/of sportfeest, jaarmarkt en andere tijdelijke manifestaties. Het gaat om incidentele gevallen. Let wel, dit is een toelichting en geen definitie. De burgemeester maakt in het kader van de ontheffingverlening zijn eigen afweging wat onder "bijzondere gelegenheid" moet worden verstaan. Wat de wet wel heeft bepaald is dat "tijdelijk" nooit langer mag duren dan twaalf dagen. Ook lokale

omstandigheden kunnen er dus niet toe leiden, dat een ontheffing wordt verleend voor een periode langer dan 12 achtereenvolgende dagen.

4. Lokale beperkingen en/of voorschriften (de beleidsregel)

Artikel 35, lid 2 van de wet geeft de burgemeester de mogelijkheid beperkingen en/of voorschriften te verbinden aan de te verlenen ontheffing. Deze hebben betrekking op sociale hygiëne en openbare orde en veiligheid.

Ter voorkoming van overmatig alcoholgebruik en alcoholmisbruik worden aan de ontheffing in ieder geval de volgende voorschriften verbonden: (hierbij wordt de term "evenement" tevens gebruikt voor het begrip bijzondere gebeurtenis van zeer tijdelijke aard).

a. Sociaal-hygiënische aspecten.

De sociaal-hygiënische aspecten komen tot uiting in: de leeftijdsgrenzen, de zedelijkheidseisen en de eisen gesteld aan leidinggevend

Artikel 6

Aan personen van wie niet is vastgesteld, dat zij de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt wordt geen zwakalcoholhoudende drank verstrekt. Dit voorschrift wordt duidelijk leesbaar en goed zichtbaar bij het tappunt aan het publiek kenbaar gemaakt.

Artikel 7

De verstrekking van zwakalcoholhoudende drank vindt plaats onder toezicht van minstens één leidinggevende die in het bezit is van een verklaring sociale hygiëne.

Artikel 8

Aan personen die de aan hen verstrekte zwakalcoholhoudende drank doorgeven aan personen die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt, wordt dergelijke drank niet meer verstrekt.

Artikel 9

Bedienend personeel moet ten minste de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt.

Artikel 10

Aan personen die in kennelijke staat van dronkenschap verkeren wordt geen alcoholhoudende drank (meer) verstrekt.

Artikel 11

Voor de bezoekers moet bij elk tappunt ook te allen tijde alcoholvrije drank verkrijgbaar zijn.

Artikel 12

Indien en voorzover de burgemeester dat in het kader van verlening van de evenementenvergunning noodzakelijk acht, moet de houder van de ontheffing ex artikel 35 van de wet een polsbandjesregeling toepassen of een andere methode van toegangscontrole.

Artikel 13

De ontheffing wordt geweigerd of ingetrokken indien de **doelgroep** van de bijzondere gelegenheid van tijdelijke aard, in belangrijke mate bestaat uit personen die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt.

b. Openbare orde - en veiligheidsaspecten

Bij openbare orde aspecten gaat het erom dat het verstrekken van zwakalcoholhoudende drank op een verantwoorde wijze plaatsvindt.

Artikel 21 van de wet verbiedt het om bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende drank te verstrekken, indien redelijkerwijs moet worden vermoed, dat dit tot verstoring van de openbare orde, veiligheid of zedelijkheid zal leiden.

Ervaringen uit het verleden en aanwijzingen uit het heden kunnen hierbij tot het versterken van het begrip "redelijkerwijs" dienen. Een weigering van een aangevraagde ontheffing van artikel 35 van de wet, op grond van artikel 21 van de wet zal zorgvuldig en overtuigend moeten worden gemotiveerd.

Ter voorkoming van openbare orde problemen worden aan de ontheffing in ieder geval de volgende voorschriften verbonden:

Artikel 14

Het aanvangstijdstip van verstrekking van zwakalcoholhoudende drank dat in de ontheffing vermeld staat mag niet vallen vóór het aanvangstijdstip van het evenement.

Artikel 15

De eindtijd van de ontheffing is afhankelijk van de eindtijd van het evenement waaraan de artikel 35-ontheffing is gekoppeld, met inachtneming van het volgende:

- a. bij evenementen die plaatsvinden buiten op of aan de openbare weg, mag tot een half uur voor de eindtijd van het evenement zwakalcoholhoudende drank worden verstrekt;
- b. bij evenementen in een inrichting, anders dan een inrichting als bedoeld in de Drank- en Horecawet, mag tot de eindtijd van het evenement zwakalcoholhoudende drank worden verstrekt.

Artikel 16

Verstrekken van zwakalcoholhoudende drank door middel van een mobiele tappunt als de zogenaamde "rugzaktap" en de navulslang, waarbij met een lange slang vanaf het tappunt, de bezoekers op enige afstand vanaf het vaste tappunt kunnen worden bediend is niet toegestaan tijdens evenementen op de openbare weg. Ook het gebruik van een zogenaamde bierfiets voor het verstrekken van zwakalcoholhoudende drank is verboden op de openbare weg (deze regel geldt niet voor ontheffingen ten behoeve van evenementen die op afgesloten evenemententerreinen plaatsvinden).

Artikel 17

De dranken moeten worden verstrekt in gebruikersverpakkingen, anders dan van glas.

Artikel 18

De ontheffing voor een tappunt dat direct is gelegen op of aan een plaats waarop door het bevoegd gezag een (wapen- en)alcoholverbod van toepassing is verklaard, wordt alleen verstrekt als de evenementenlocatie adequaat is voorzien van een fysieke afscheiding van die plaats, zodanig dat er op die door het bevoegd gezag aangewezen plaats geen zwakalcoholhoudende drank wordt verstrekt of gebruikt. De ontheffinghouder dient permanent toezicht op de fysieke afscheiding te (laten) houden. De fysieke afscheiding kan ook tot uiting komen door de aanwezigheid van herkenbare beveiligingsmedewerkers op de grens van het evenemententerrein.

Artikel 19

De ontheffinghouder dient er zorg voor te dragen dat de zwakalcoholhoudende drank niet elders dan ter plaatse van het evenemententerrein wordt gebruikt.

Artikel 20

Het tappunt waarvoor de ontheffing geldt is op of direct aan het terrein/de locatie gelegen waarop of waaraan de bijzondere gelegenheid van tijdelijke aard plaatsvindt.

Artikel 21

De burgemeester kan bij de toetsing van de aanvraag om ontheffing nader bezien of er voldoende toiletvoorzieningen in de nabijheid van het terrein of de locatie aanwezig zijn. Indien dat niet het geval is dient een mobiele toiletvoorziening nabij het tappunt te worden geplaatst.

5. Handhaving

Ter handhaving van de voorschriften hanteert de burgemeester een handhavingstappenplan dat vanuit het project "Jeugd en Alcohol" is opgesteld dan wel de algemene handhavingstrategie en de daarbij behorende protocollen van de gemeente Schouwen-Duiveland.

Dat kan betekenen dat een ontheffing kan worden ingetrokken of worden geweigerd als de aan de ontheffing verbonden voorschriften niet of niet voldoende worden nageleefd of als gehandeld wordt in strijd met de bepalingen gesteld bij of krachtens de Drank- en Horecawet.

Het niet-naleven van de wet en van de voorschriften beschouwt de burgemeester als een gevaar voor de openbare orde, veiligheid of zedelijkheid.

6. De aanvraag

Een aanvraag om ontheffing als bedoeld in de artikelen 4 lid 4 en 35 van de wet moet worden gedaan met een voorgeschreven aanvraagformulier.

7. Inwerkingtreding en citeertitel

Deze beleidsregel treedt in werking op

en kan worden aangehaald als "Beleidsregel ontheffing artikel 4 lid 4 en artikel 35 Drank- en Horecawet gemeente Schouwen Duiveland"

Vastgesteld door de burgemeester van Schouwen-Duiveland op

De burgemeester voornoemd,

G.C.G.M. Rabelink

Deze beleidsregel is bekendgemaakt op ...

2010 13 Totaal overzicht activiteiten LZNVZ

Communicatie	Omschrijving	Resultaat
Website LZNVZ	De website vormt een centraal platform voor activiteiten vanuit LZNVZ en voorziet de bezoekers van landelijke en regionaal nieuws en informatie over jeugd en alcohol.	Gemiddeld heeft de website zo'n 800 bezoekers per maand.
Publiekscampagne	Door uitvoering te geven aan de publiekscampagne LZNVZ bereiken we een groot deel van Zeeland met o.a. de boodschap dat jongeren en alcohol niet samen gaan. Tevens geven we bekendheid aan de naam van de campagne.	LZNVZ komt zeer regelmatig in het nieuws (PZC, radio, lokale bladen, magazines, Volkskrant, etc). Free publicity werkt: - De startleeftijd van het drinken van alcohol is in Zeeland van 14,8 naar 15,1 jaar omhoog gegaan; 64 % kent de Zeeuwse aanpak 'Laat ze niet (ver)zuipen!' Er zijn diverse materialen t.b.v. de publiekscampagne ontwikkeld: een folder, pennen, friviltjes en andere gadgets.
Bewustwording en educatie		
Manifestatie	Een Zeeuwsbrede manifestatie voor alle betrokkenen om hen te informeren over de landelijke ontwikkelingen en hen te betrekken bij nieuwe activiteiten.	Twee manifestaties die beiden zeer goed bezocht zijn.
Stapavond voor ouders	In samenwerking met de plaatselijke horeca organiseren van voorlichtingsavonden voor ouders middels een kroegentocht.	Er hebben 14 stapavonden plaatsgevonden, verspreid over de 3 regio's. In totaal zijn hier bijna 1000 mensen op af gekomen en het heeft veel publiciteit opgeleverd. De avonden worden van goed tot zeer goed beoordeeld.
Ouderavond 'help mijn kind wordt een puber'	Een ouderavond voor ouders van kinderen uit groep 7 en 8. In samenwerking met gemeenten, Indigo Zeeland, CJG en GGD is een traject gestart om ouders van kinderen uit deze leeftijdscategorie te prikkelen en informeren door middel van een brief voorspand aan het PGO 10, een ouderavond en schoolkrantartikelen.	Dit traject is in het najaar van 2013 van start gegaan. Er zijn nu 6 ouderavonden geweest waar ongeveer 325 mensen op af zijn gekomen. De avonden zijn gewaardeerd met een 7,9. Ook hebben ze veel publiciteit opgeleverd.
Boekenactie	Eind 2011 hebben alle ouders uit Zeeland met kinderen van 11 t/m 15 jaar een kaart ontvangen met de mogelijkheid het boek 'Onze kinderen en alcohol' van Nico van der Lely op te halen bij het CJG.	Er zijn 4400 boeken verspreid.
Alcoholvrije School	Alle scholen in Zeeland zijn benaderd en indien wenselijk begeleid in het traject te komen tot een Alcoholvrije School. Samenwerkingstraject tussen alle 13 gemeenten, Indigo Zeeland en GGD.	8 van de 32 VO scholen in Zeeland hebben het predicaat Alcoholvrije School ontvangen. - Onderzoeksrapport naar o.a. drinkgedrag leerlingen op school en/of onder school gerelateerde activiteiten.
Aanpak Per Kern	In een kern worden partijen gemobiliseerd om gezamenlijk het drinken van (teveel) alcohol onder de jongeren in de kern/op het dorp tegen te gaan.	In alle drie de regio's heeft het APK traject plaatsgevonden waarbij tientallen activiteiten zijn uitgevoerd. De gebruikte methodieken en ervaringen zijn samengevat in de handreiking 'APK'.
Aanpak in de sportkantines	LZNVZ heeft hierin in 2012 en 2013 nauw samengewerkt met de Zeeuwse invulling van de BOBSport campagne van het ROVZ.	De resultaten van de BOBSport campagne zijn positief.
Ketensanpak - vroegsignalering	Om mensen die veel met jongeren werken of veel in aanraking komen met jongeren te leren vroegtijdig alcoholmisbruik te signaleren en daar ook naar te handelen is in Zeeuws-Vlaanderen een pilot uitgevoerd die later uitgerold is over de rest van Zeeland. Samenwerkingstraject met GGD, Indigo Zeeland, gemeenten en CJG.	Er is een protocol, een training en een handzame flyer ontwikkeld. In 2013 zijn 7 trainingen gegeven met een bereik van ongeveer 100 mensen. De training wordt als goed tot zeer goed beoordeeld. Ook staan er tips op de site van het CJG en andere organisaties om naast de deelnemers van de training ook andere mensen te bereiken. Dit deelproject heeft zelfs landelijke aandacht gekregen door middel van een artikel in de Volkskrant en een uitzending van NOS radio.

2010 13 Totaal overzicht activiteiten LZNVZ

Bewustwording en educatie	Omschrijving	Resultaat
Alcoholpoli	Komen tot een eenduidige manier van werken bij jongeren met een alcoholintoxicatie die in het ziekenhuis terecht komen. In de werkwijze is aandacht voor registratie en een goed nazorgtraject.	De alcoholpoli van het ADRZ is eind 2012 officieel geopend. Zij werken geheel volgens het protocol van dr. Nico van der Lely. In 2012 zijn er 29 kinderen binnen gekomen. In 2013 waren dit er 32.
Inzet Film by the Sea	Op een ludieke manier de bezoekers van het Care and Cure Paviljoen prikkelen over alcoholgebruik. Samenwerking met GGD en Indigo Zeeland.	In alle drie de regio's heeft het APK traject plaatsgevonden waarbij tientallen activiteiten zijn uitgevoerd. De gebruikte methodieken en ervaringen zijn samengevat in de handreiking 'APK'. In het Paviljoen zijn de filmpjes van LZNVZ vertoond, de frivilljes werden gebruikt en er zijn activiteiten georganiseerd in het kader van de jongerenexperience.
Oudejaarsactie OSR	Nieuwjaarsquiz 2012/2013: Alle vaders van kinderen van 12 tot en met 15 jaar uit de Oosterschelderegio kregen een nieuwjaarskaart waarop tips stonden en een link naar een quiz op www.lznvz.nl	De actie heeft ervoor gezorgd dat jeugd en alcohol onder veel vaders onder de aandacht werd gebracht en heeft tevens leuke publiciteit opgeleverd.
Eindexamenactie	Twee jaar achter elkaar hebben alle geslaagde eindexamenkandidaten uit Zeeland een ludieke kaart ontvangen met de boodschap 'Verzuip je toekomst niet'. Ook de ouders hebben in deze periode veel informatie gekregen via scholen en de pers/radio.	Ruim 8000 leerlingen bereikt met de kaart. Door alle aandacht eromheen gaan we er van uit dat er zeker het dubbele aantal mensen is bereikt.
Regelgeving en Handhaving		
Model evenementenbeleid	Het model evenementenbeleid heeft een vertaling gekregen naar een beleidsregel ontheffing artikel 35 van de DHW. Gemeenten krijgen handvatten aangereikt waarop ze hun evenementenbeleid kunnen aanpassen op het gebied van alcoholverstreking.	Er is een folder en informatiepakket voor de gemeenten ontwikkeld en verspreid.
Beperken alcoholreclame	Onderzoek naar stand van zaken buitenreclame in gebieden waar veel jongeren komen.	Ontwikkeling korte handreiking voor gemeenten om de buitenreclame over alcohol zo veel mogelijk te kunnen beperken.
Handhaving leeftijdsgrenzen / Zeeuws model verordening DHW	Traject om te komen tot een goed Zeeuws model verordening DHW.	De projectgroep nDHW heeft een modelverordening, een handhavingsstrategie en een aanzet tot een uitvoeringsprogramma opgeleverd aan alle gemeenten boven de Westerschelde.
HALT afdoening	Introductie van een alternatieve straf voor alcohol gerelateerde vergrijpen door HALT, in samenwerking met politie, Indigo Zeeland en BOA's van de gemeenten.	In alle gemeenten is sinds 2012 (Tholen sinds 2013) de HALT afdoening ingevoerd.
Aanpak openbare dronkenschap	De politie ontwikkelt een strategie voor de aanpak openbare dronkenschap in Zeeland.	Er hebben in elk projectjaar meerdere blaasacties plaatsgevonden door de Politie en Indigo Zeeland. Tevens wordt in de inrichting in Middelburg geregistreerd of er sprake is van alcoholgebruik. Hiernaast is er een protocol en handzame flyer in ontwikkeling.
Onderzoek en Monitoring		
Onderzoek en Monitoring	In het kader van onderzoek en monitoring zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd i.s.m. de HZ University of Applied Sciences en GGD Zeeland.	Er zijn onderzoeken uitgevoerd op het gebied van: (1) reclamebeleid, (2) handhaving leeftijdsgrenzen in supermarkten en slijterijen, (3) indrinken, (4) evenementenbeleid, (5) blaasacties, (6) nulmeting LZNVZ en (7) eindmeting LZNVZ.

WWW.LAATZENIETVERZUIPEN.NL

Interventie overzicht 2017-2018

Onderliggend plan van aanpak behelst een periode van 6 jaar. Hierin worden de uitgangspunten en kaders voor het te voeren beleid voor deze periode vastgelegd. Vanwege aan verandering onderhevige trends en ontwikkelingen zal er een 2- jaarlijks uitvoeringsprogramma worden gemaakt. Na twee jaar zal de aanpak worden geëvalueerd.

Speerpunten voor 2017-2018 zijn:

Pijler1 Inrichten van de omgeving	Interventie
	- Alcoholreclame bushokjes en andere openbare ruimten waar de gemeente invloed op heeft, zoals langs sportvelden en bij evenementen, zoveel als mogelijk verbieden. - Happy hours verbieden (in hoeverre is dat al zo?) - Mogelijkheden om supermarktstunts te verbieden onderzoeken
Pijler 2 Regelgeving en handhaving	
	Relatiebeheer Halt
	- Maken van een format voor een Preventie en Handhavingsplan Alcohol - Uitvoering geven aan het Preventie en Handhavingsplan Alcohol
Pijler 3 Voorlichting en educatie	
Communicatie intern en extern	- Vernieuwen van de verouderde website van LZNVZ - Boost geven aan FB pagina door te gaan werken met thema's en persoonlijke verhalen - Nieuwsbrief LZNVZ om de maand uitbrengen - Uitvoering geven aan de publiekscampagne via free publicity - Uitvoering geven aan Ikpas campagne - Uitvoering geven aan nix18 campagne - Folder LZNVZ vernieuwen - Uitvoering geven aan eindexamenactie - Uitvoering geven aan Carnavalsactie - Uitvoering geven aan zomeractie
Informatie avonden	- Advies (nieuwe stijl) stapavonden of ouderavonden op VO tijdens bijv. mentoravonden - Advies ouderavond Help mijn kind wordt een puber - Opzetten nieuwe interventie om meer ouders te bereiken
	Alcoholvrije feesten voor jongeren organiseren i.s.m. Indigo, de gemeenten en de horeca
	Preventieve blaasacties i.s.m. politie en Indigo: 3 in elke regio per jaar
	Aanpak sportverenigingen: maatwerk
Pijler 4	

Signalering	
	Inzet training vroegsignalering Indigo: in elke regio minimaal 1 training bij het VO of sportverenigingen of MW of gemengd.
	Pilot inzet bodycams in uitgaansgebieden en nagesprek met ouders en kind zelf door politie
	Nazorg jongeren die door de politie worden aangetroffen
Pijler 5 Advies en ondersteuning	
	Nazorg alcoholpoli (is sinds 2017 belegd bij de samenwerkingspartner Indigo)
	Relatiebeheer ZB Planbureau
	Relatiebeheer samenwerkingspartners als gemeenten, politie, GGD, Indigo Preventie
	Relatiebeheer landelijke instellingen en andere regionale tuinen
	Kennisbank landelijke ontwikkelingen in stand houden
Extra Onderzoek en subsidieaanvragen	
	ZB panel onderzoek onder volwassenen naar de nix18 norm
	Herhaling gezamenlijk Zeeuwsbreed naleefonderzoek
	Coördinatie Lage SES project Fonds Nuts Ohra gericht op gezinnen met een lage sociaal economische status en alcoholproblematiek. Uitvoering door GGD en Indigo. Coördinatie door LZNVZ.
	Onderzoek HZ: mogelijkheden onderzoeken